

Hr Ian John Alexander Plenderleith
AS Tallinna Vesi
Ädala 10
10614 Tallinn

28.02.11 nr 9.1-2/10-0448-030

Konkurentsiameti seisukoht AS Tallinna Vesi poolt taotletava veeteenuse hinna kohta

Hinnamenetluse alustamine

10.11.2010 võttis Konkurentsiamet (edaspidi KA) vastu AS-lt Tallinna Vesi (edaspidi ASTV) taotluse veeteenuse hinna kooskõlastamiseks Tallinna ja Saue linnas koos selle juurde lisatud materjaliga (edaspidi Hinnataotlus).

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse¹ (edaspidi ÜVVKS) § 14 lg 1 kohaselt võib veevarustuse ning reo-, sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest võtta alljärgnevatid tasusid (edaspidi veeteenuse hind):

- 1) tasu võetud vee eest;
- 2) tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise (edaspidi reovee) eest;
- 3) tasu sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise (edaspidi sademevee) eest;
- 4) abonenttasu.

ÜVVKS § 14² lg 1 kohaselt, kui vee-ettevõtja tegevuspiirkond asub reoveekogumisalal, mille reostuskoormus on 2000 inimekvivalenti (edaspidi ie) või enam, koostab ta veeteenuse hinna ettepaneku ning esitab selle enne veeteenuse hinna kehtestamist koos põhiteenustega seotud teenuste hinnakirja ja muu hinnataotluse aluseks oleva dokumentatsiooniga kooskõlastamiseks KA-le.

Tallinn asub reoveekogumisalal registrikoodiga RKA0370010, mille reostuskoormus on 468 000 ie-d. Saue linn asub reoveekogumisalal registrikoodiga RKA0370011, mille reostuskoormus on 6255 ie-d. Seega on mõlema tegevuspiirkonna osas tegemist aladega, kus reostuskoormus on üle 2000 ie, mistõttu tuleb veeteenuse hind ÜVVKS § 14² lg 1 tulenevalt kooskõlastada KA-ga.

¹ RTI 1999, 25, 363; 2010, 56, 363

ÜVVKS § 14 lg 6 tulenevalt võib vee-ettevõtja, kes osutab veeteenust mitmel erineval reoveekogumisalal (antud juhul Tallinna ja Saue linn), kõigi piirkondade osas kehtestada ühise veeteenuse hinna, arvestades summaarseid vee-ettevõtja kulusid. Seega on ASTV-l õigus esitada Hinnataotlus ühtse veeteenuse hinna osas Tallinna ja Saue linnas.

ÜVVKS § 14² lg 1 tulenevalt peab hinnataotluse aluseks olev dokumentatsioon KA-I võimaldama kontrollida, et taotletud hind sisaldaks üksnes ÜVVKS § 14 lõikes 2 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust.

ÜVVKS § 14 lg 2 kohaselt kujundatakse veeteenuse hind selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud:

- 1) põhjendatud tegevuskulude katmine;
- 2) investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks;
- 3) keskkonnanõuete täitmine;
- 4) kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine;
- 5) põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt;
- 6) ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanaliseerimise arendamine ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava alusel konkreetsetes arenduspiirkonnas, kus ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi.

Selleks, et KA-I oleks võimalik ÜVVKS § 14² lg 1 tulenevalt kontrollida, kas taotletav veeteenuse hind sisaldab üksnes ÜVVKS § 14 lõikes 2 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust, on vee-ettevõtjal ettenähtud kulude eristuskohustus raamatupidamises.

ÜVVKS § 7² lg 1 kohaselt peab vee-ettevõtja lisaks konkurentsiseaduse § 18 lg 1 punktis 2 sätestatud nõuete täitmisele pidama oma raamatupidamises kulude kohta eraldi arvestust järgmiste tegevuste kaupa:

- 1) veevarustus;
- 2) reovee ärajuhtimine ja puhastamine;
- 3) sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimine;
- 4) käesoleva lõike punktides 1 – 3 nimetatud tegevustega seotud lisateenused;
- 5) liitumistasud ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniga liitumise eest;
- 6) muu tegevus.

ÜVVKS § 7² lg 2 kohaselt tuleb § 7² lg 1 punktides 1 - 4 nimetatud kulude juures eraldi välja tuua tagastamatu abi raames soetatud varad.

ÜVVKS § 7² lg 3 sätestatakse, et kui kliendile või teisele vee-ettevõtjale osutatakse teenust mitme kohaliku omavalitsuse territooriumil, peab vee-ettevõtja pidama eraldi arvestust erinevate kohalike omavalitsuste kaupa käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu kohaselt, välja arvatud juhul, kui kohalikud omavalitsused on kokku leppinud teisiti.

ÜVVKS § 14 lg 9 lähtuvalt töötas KA välja juhendi “Veeteenuse hinna arvutamise soovituslikud põhimõtted”² (edaspidi Juhend) ning avaldas selle oma koduleheküljel. Juhendi

---

² Juhend on avaldatud KA koduleheküljel (<http://www.konkurentsiamet.ee>, menüüst energeetika- ja veeteenistus/Vesi/Hinna kooskõlastamise meetodikad ja juhendid). Juhendit rakendatakse veeteenuse hindade kooskõlastamisel sarnaselt ja ühetaoliselt kõigi KA regulatsiooni alla kuuluvate vee-ettevõtjate tegevuse

välja töötamisel on arvestatud ÜVVKS § 14, 14¹, 14² sätetega, millest lähtuvalt kujuneb veeteenuse hind vee-ettevõtja põhjendatud kulude, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse jagamisel müügimahuga (Juhendi punktid 7.3; 7.5; 7.6), s.t kulupõhiselt.

Juhendi p 4.8 lähtuvalt kasutab KA veeteenuse hinna põhjendatuse kontrollimisel alljärgnevat meetodeid:

- 1) kulude dünaamika jälgimine ajas ning selle võrdlus tarbijahinnaindeksi dünaamikaga;
- 2) erinevate kulukomponentide põhjendatuse süvaanalüüs (sh. eksperthinnangud);
- 3) vee-ettevõtja tegevuskulude ning nende põhjal arvutatud statistiliste näitajate võrdlemine teiste vee-ettevõtjate näitajatega.

Haldusmenetluse seaduse (edaspidi HMS) § 5 lg 1 tulenevalt on KA-l õigus määrata kaalutlusõiguse alusel menetlustoimingu vorm. HMS § 5 lg 1 tulenevalt on KA välja töötanud ja avaldanud oma koduleheküljel³ hinna taotlemise vormid (edaspidi Küsimustikud) exceli tabelite kujul: „Detailne küsimustik vee-ettevõtjatel“, „Lihtsustatud küsimustik vee-ettevõtjatele“. Küsimustikud on välja töötatud KonkS § 18 lg 1 p 2; ÜVVKS § 7² lg 1, 2, 3 ja ÜVVKS § 14 lg 1, 2 lähtuvalt ning täidetult sisaldavad andmeid, mis vastavalt ÜVVKS § 14² lg 1 võimaldavad KA-l kontrollida, et taotletud hind sisaldaks üksnes ÜVVKS § 14 lõikes 2 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust. Küsimustike täitmisel on võimalik juhendada KA poolt välja töötatud ja koduleheküljel⁴ avaldanud „Hinnataotluse esitamise juhendist“.

ÜVVKS § 14² lg 10 tulenevalt on KA kohustatud küsima valla- või linnavalitsuselt arvamust hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale.

ÜVVKS § 14² lg 7 kohaselt peab vee-ettevõtja KA-l lubama käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisel kontrollida oma raamatupidamist, põhjendada veeteenuse hinna moodustamise aluseid ning anda oma majandustegevuse kohta vajalikke selgitusi.

ÜVVKS § 14² lg 4 kohaselt tehakse hinnataotluse kooskõlastamise otsus 30 päeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates. Eriti keeruka või töömahuka taotluse menetlemisel võib KA või kohalik omavalitsus pikendada seda tähtaega 90 päevani, teatades tähtaja pikendamise taotluse esitajale enne esialgse tähtaja möödumist.

ÜVVKS § 14² lg 11 kohaselt peatub hinnataotluse menetlemise tähtaeg, kui KA-le ei ole esitatud tema nõutud teavet, mis on vajalik hinnataotluse kooskõlastamiseks.

Taotleja andmed

ASTV põhitegevus on vee tootmine, puhastamine ja tarbijate veega varustamine ning heit- ja sadevete ärajuhtimine ja puhastamine.

---

analüüsimisel ning hindade kooskõlastamisel ebavõrdse kohtlemise vältimiseks. Nimetatud juhendit võivad kasutada ka kohalikud omavalitsused veeteenuse hindade kooskõlastamisel.

³ Avaldatud KA koduleheküljel: <http://www.konkurentsiamet.ee> rubriigis energeetika- ja veeteenistus/Vesi/ Hinnataotluse vormid.

⁴ Avaldatud KA koduleheküljel: <http://www.konkurentsiamet.ee> rubriigis energeetika- ja veeteenistus/Vesi/ Hinnataotluse vormid.

ASTV on Eesti suurim vee-ettevõtte, kes pakub joogivee- ja kanalisatsiooniteenust rohkem kui 400 000 elanikule Tallinnas. Tallinna teeninduspiirkonnas on ASTV-l ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuste osutamise ainuõigus aastani 2020. ASTV on määratud vee-ettevõtjaks veel: Saue linnas, Maardu linnas, Saue vallas, Harku vallas. Lisaks osutab ASTV ühisveevärgi ja/või –kanalisatsiooniteenust ka mitmetele naabervaldades tegutsevatele vee-ettevõtjatele.

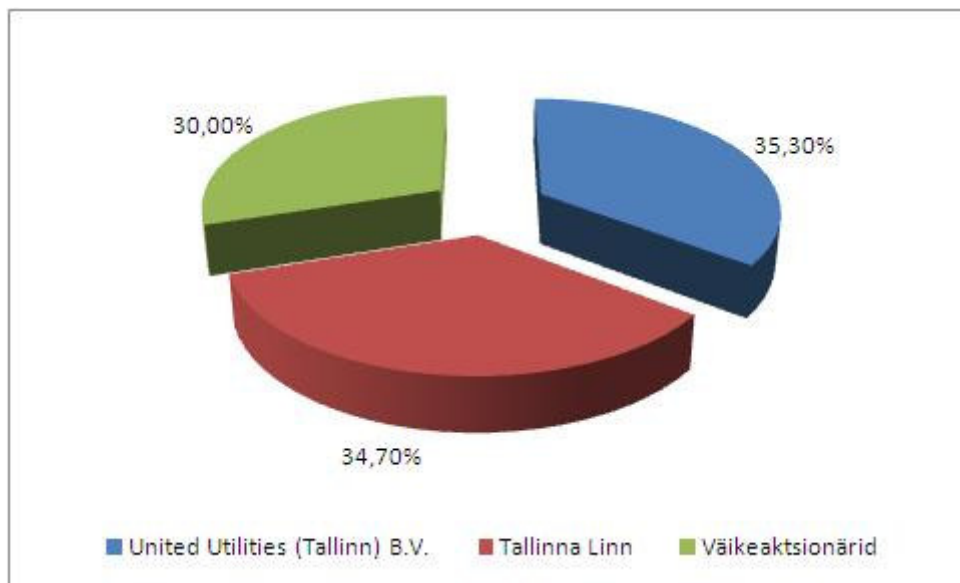
Ettevõttel on kaks puhastusjaama – Ülemiste veepuhastusjaam (edaspidi VPJ) ja Paljassaare reoveepuhastusjaam (edaspidi RPJ). Ülemiste VPJ-s on piisavalt lisavõimsust tootmise suurendamiseks ja teenuste osutamiseks palju arvukamale elanikkonnale, kui seda praegu pakutakse.

ASTV-l on üle 20 000 lepingulise kliendi ja ta annab tööd 307 inimesele.

ASTV juhatus on kolmeliikmeline, kuhu kuuluvad tegevjuht (juhatuse esimees), tootmisdivisjoni direktor ja finantsdirektor. Ettevõtte nõukogu on 9-liikmeline.

ASTV erastati aastal 2001. Alates 1. juunist 2005 on ASTV aktsiad noteeritud Tallinna Börsi põhinimekirjas.

ASTV-l on 30.06.2010 seisuga 2586 aktsionäri. Ettevõtte vabalt Tallinna Börsil kaubeldavate aktsiate omanikeks ehk 30% omanikeks on 18,87% välismaised institutsionaalsed investorid; 5,26% Skandinaavia ja Balti riikide institutsionaalsed investorid ja 5,87% jaeinvestorid.

AKTSIONÄRID	AKTSIAID	OSALUS
United Utilities (Tallinn) B.V.	7 060 870	35,30%
Tallinna linn	6 939 130	34,70%
Väikeaktsionärid	6 000 000	30,00 %

Ettevõttel on 20 miljonit A-aktsiat ja 1 B-aktsia. A-aktsiatest 30% so 6 000 0000 vabaltkaubeldavad Tallinna Börsil.

Menetluse käik ja seisukohad

10.11.2010 registreeris KA ASTV taotluse veeteenuse hinna kooskõlastamiseks koos selle juurde lisatud materjaliga (Hinnataotlus).

ASTV soovis kooskõlastada alljärgnevaid veeteenuse hindasid võrreldes 2010 aastaga:

Tasu võetud vee eest (€/m³) :

	2010 *	2010**	2011
Füüsilised isikud	0,96	0,95	0,99
Juriidilised isikud	2,36	2,32	2,44

Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest (€/m³):

	2010 *	2010**	2011
Füüsilised isikud	0,77	0,78	0,79
Juriidilised isikud	1,71	1,69	1,76

2010* andmed 10.11.2011 esitatud taotlusest;

2010** andmed ASTV koduleheküljelt kehtiva hinna osas.

KA tuvastas, et 10.11.2010 esitatud Hinnataotlus on puudustega haldusmenetluse seaduse (HMS) § 15 lõike 2 mõttes. 17.11.2010 ja 13.12.2010 KA poolt saadetud kirjades ning 03.01.2011 KA ning ASTV esindajate vahel toimunud kohtumistel selgitas ja põhjendas KA, miks Hinnataotlus on puudustega ja mida tuleb teha puuduste kõrvaldamiseks Hinnataotlusest.

14.01.2011 täiendas ASTV 10.11.2010 Hinnataotluse aluseks olevat dokumentatsiooni nii, et **alates 14.01.2011 sai Hinnataotlust lugeda nõuetekohaseks**, kuna võimaldas KA-l täita ÜVVKS § 14² lõikes 1 sätestatud kohustus kontrollida, et taotletud hind sisaldaks üksnes ÜVVKS § 14 lõikes 2 ettenähtud põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust. ÜVVKS § 14² lg 4 kohaselt algab Hinnataotluse menetluse tähtaja kulgemine alates nõuetekohase taotluse esitamisest (täpsemalt nõuetekohase taotluse saamisele järgnevast päevast) s.t 15.01.2011.

03.02.2011 saatis KA ASTV-le järelepärimise, mis oli tingitud vajadusest saada lisaandmeid veeteenuse hinna kooskõlastamiseks. ÜVVKS § 14² lg 9 on KA-l õigus nõuda andmeid, mis

on vajalikud veeteenuse hinna kooskõlastamisel. ÜVVKS § 14² lg 11 tulenevalt peatub Hinnataotluse menetlemise tähtaeg, kuni KA-le on esitatud tema poolt nõutud teave.

11.02.2011 saatis KA ASTV-le kirja, millega pikendas Hinnataotluse menetlemise tähtaega 30 päevalt 90 päevale, kuna

- 1) ÜVVKS § 14² lõikest 10 tulenevalt on KA kohustatud küsima Tallinna ja Saue Linnavalitsustelt arvamust ASTV Hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale ning vastava arvamuse esitamise tähtaeg Tallinna ja Saue Linnavalitsustele on 16.02.2011 (KA vajab esitatud materjalide analüüsimiseks aega).
- 2) ASTV Hinnataotluse menetlus kujunes prognoositust keerukamaks ja töömahukamaks, kuna tegemist on Eesti suurima vee-ettevõtjaga, mistõttu ei ole võimalik veeteenuse hinna menetlemine ÜVVKS § 14² lõikest 4 tuleneva 30 päeva jooksul.

24.01.2010 saatis KA Tallinna ja Saue Linnavalitsustele järelepärimise, milles küsis reguleeritavas varas kajastuvate investeeringute vastavust ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale vastavalt ÜVVKS § 14² lg 10 sätestatule.

10.02.2011 Saue Linnavalitsuselt ning 16.02.2011 Tallinna Linnavalitsuselt saabunud vastuste kohaselt on Hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavuses ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale. Eeltoodust lähtuvalt, kui kohalik omavalitsus on täitnud oma seadusest tulenevaid kohustusi, on läbi investeeringute lülitamise veeteenuse hinda tagatud ka ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 täitmine.

16.02.2011 saatis ASTV vastused KA poolt 03.02.2011 esitatud küsimustele, millest lähtuvalt esitas KA 17.02.2011 ja 18.02.2011 veel täpsustavaid küsimusi. Viimastele küsimustele sai KA vastused 21.02.2011.

Ettevõtte üldiseloomustus

ASTV, kasutades ÜVVKS § 14 lg 6 tulenevalt õigust, soovib kehtestada ühise veeteenuse hinna Tallinna ja Saue linnale, lähtuvalt summaarsetest kuludest. Lähtuvalt eeltoodust analüüsib KA ASTV summaarseid kulusid, kapitalikulu ja põhjendatud tulukust Tallinna ja Saue linnale.

Järgnevas tabelis (vt Tabel 1) on ära toodud ASTV-d iseloomustavad üldised näitajad perioodil 2008-2011. Veerus „2011“ on käesolevas kirjas läbivalt kajastatud veeteenuse hinna arvutamise aluseks oleva 12 kuu andmed ehk **regulatsiooniperioodi** andmed.

Tabel 1

Rea nr.	Tallinn ja Saue linn		2008	2009	2010	2011
1	Võetud vee maht	tuh.m3	19066	18106	17916	17916
2	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenus kokku	tuh.m3	19088	18152	18139	18139

3	Füüsilisest isikust tarbijaid	tk	17 861	19 192	19 709	19 709
4	Juriidilisest isikust tarbijaid	tk	2386	2510	2899	2899
5	Vee pumplate arv	tk	66	66	66	0
6	Reovee pumplate arv	tk	82	87	98	0
7	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	909	925	931	931
8	Ühiskanalisatsiooni torustike pikkus	km	1213	1269	1263	1263

Tabelist (vt Tabel 1) võib järeldada, et 2008.a võrreldes 2010.a-ga on ASTV tarbijate arv (Tabel 1 rida 3 ja 4) pidevalt kasvanud ning seda isegi vaatamata 2009.a majanduslangusele. Samas on vee tarbimine (Tabel 1 rida 1) vähenenud, mis väljendab majanduslangusele iseloomulikku käitumist. Tarbijate arvu kasvule on kindlasti kaasa aidanud ühisveevärgi torustiku pikkuse kasv (Tabel 1 rida 7). Ühiskanalisatsiooni torustiku pikkus on kahanenud (Tabel 1 rida 8) ning sellega koos ka reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse maht (Tabel 1 rida 2).

Veeteenuse hinna arvutamise alused.

Juhendi punkti 7.1 järgi on veeteenuse hindade arvutamise aluseks lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil ($T_{lubatud}$). Regulatsiooniperiood on 12 kuuline periood, mille kulud ja põhjendatud tulukus on aluseks veeteenuse hinna arvutamisel (Juhendi punkt 2.12). Tulenevalt eeltoodust on regulatsiooniperioodina vaadeldav 2011.aasta. Juhendi punkti 7.2 kohaselt lülitatakse veeteenuse hindadesse alljärgnevad kulud:

- 1) tegevuskulud;
- 2) kapitalikulu;
- 3) põhjendatud tulukus.

Juhendi punktist 7.3 tulenevalt kujuneb lubatud müügitulu alljärgneva võrrandi alusel:

$$T_{lubatud} = TK + A + PT,$$

kus:

$T_{lubatud}$ - lubatud müügitulu;
 TK - tegevuskulud;
 A - kapitalikulu;
 PT - põhjendatud tulukus.

Juhendi punkti 7.5 järgi peab lubatud müügitulu jagamine erinevate veeteenuste vahel olema põhjendatud ja vastama alljärgnevale võrrandile:

$$T_{lubatud} = \sum T_{lubatud_n},$$

kus:

$T_{lubatud}$ - vastava veeteenuse lubatud müügitulu;
 n - veeteenus.

Tulenevalt juhendi punktist 7.6 leitakse lubatud müügitulu alusel konkreetset veeteenuse hinnan järgmiselt:

$$hind_n = \frac{T_{lubatud_n}}{m_n} \text{ (kr/m}^3\text{)},$$

kus:

$T_{lubatud_n}$ - vastava veeteenuse lubatud müügitulu regulatsiooniperioodil;

m_n - vastava ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni teenuse müügimaht regulatsiooniperioodil;

$hind_n$ - vastava veeteenuse hind regulatsiooniperioodil.

5.1 ASTV poolt esitatud veeteenuse hinna arvutamise aluseks olevad andmed.

Järgnevasse tabelisse (vt Tabel 2) on KA koondanud ASTV poolt Tallinna ja Saue linna kohta esitatud andmed, mis on veeteenuste hinna arvutamise aluseks, ning mille põhjendatuse hindamist hakkab KA järgnevalt analüüsima:

Tabel 2

	ASTV (Tallinna ja Saue linn)	Tasu* võetud vee eest	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest**	Tasu sademe-ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise ning hüdrantide eest
Tegevuskulud (tuh.€)	17 592	7 623	7 462	2 507
Kapitalikulu (tuh.€)	5 044	2 157	2 641	245
Põhjendatud tulukus (tuh.€)	23 510	13 871	8 714	925
Lubatud müügitulu (tuh.€)	46 146	23 651	18 817	3 678
Müügimaht (tuh.m ³)		17 916	18 139	
Veeteenuse hind (€/m ³)		1,32	1,04	

*tasu võetud vee eest sisaldab tasu võetud vee eest nii füüsilistele kui ka juriidilistele isikutele. Veeteenuse hind 1,32 €/m³ on kaalutud keskmine tasu võetud vee eest nii füüsilistele (0,99 €/m³) kui ka juriidilistele isikutele (2,44 €/m³).

**tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest sisaldab tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest nii füüsilistele kui ka juriidilistele isikutele. Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest 1,04 €/m³ on kaalutud keskmine tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest nii füüsilistele (0,79 €/m³) kui ka juriidilistele isikutele (1,76 €/m³).

KA teostab analüüsi ASTV ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse kogukuludele (vt Tabel 2 veerg ASTV) - Tabeli 2 veeru „ASTV“ alusel, kus on kajastatud vastavalt summaarsed tegevuskulud, kapitalikulu ja põhjendatud tulukus ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse osutamisel, mis on saadud (Juhendi punkt 7.5):

- vastavalt tegevuskuludest, kapitalikulust ja põhjendatud tulukusest, mis on aluseks tasu arvutamisel võetud vee eest füüsilistele isikutele;

- vastavalt tegevuskuludest, kapitalikulust ja põhjendatud tulukusest, mis on aluseks tasu arvutamisel võetud vee eest juriidilistele isikutele;
- vastavalt tegevuskuludest, kapitalikulust ja põhjendatud tulukusest, mis on aluseks tasu arvutamisel reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest füüsilistele isikutele;
- vastavalt tegevuskuludest, kapitalikulust ja põhjendatud tulukusest, mis on aluseks tasu arvutamisel reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest juriidilistele isikutele.

10.11.2010 ASTV poolt KA-le saadetud ülevaate punktist 2.1 võib lugeda (lk 28), et „tariifide muutmise mehhanism on projekti Lepingute osana kokku lepitud järgmiselt:

Eelmise aasta tariif

+ tarbijahinnaindeks (THI);

+ kokkulepitud „K“ koefitsient;

+ seadusemuudatus

= järgneva aasta tariif“.

Tallinna Linna ja ASTV vahel sõlmitud kokkulepped ei ole tugevama õigusjõuga kui ÜVVKS, millest KA juhindub veeteenuse hinna kooskõlastamisel. KA on seisukohal, et ASTV poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hind on põhjendatud vaid juhul, kui selle kujunemise alused vastavad ÜVVKS toodud põhimõtetele. Seega on KA kohustatud ASTV poolt kooskõlastamiseks esitatud veeteenuse hinna analüüsimisel lähtuma vaid ÜVVKS-st, millest tulenevalt on põhjendatud vaid kulupõhine veeteenuse hind.

5.2 Veeteenuse hind füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

ÜVVKS § 14 lg 4 tulenevalt ei tohi veeteenuse hind olla eri klientide või nende gruppide suhtes diskrimineeriv. Diskrimineerivaks tuleb lugeda hinda, mis on erinev füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kuna ei vasta eelpool viidatud võrdse kohtlemise põhimõttele. ÜVVKS § 16 lg 11 kohaselt, kui kohalik omavalitsus on kehtestanud füüsilistele isikutele väiksema hinna kui juriidilistele isikutele, siis **kohustub vee-ettevõtja viima rakendatavad hinnad kooskõlla võrdse kohtlemise nõuetega** nii, et **aastane muutus** füüsilise isiku ja juriidilise isiku hindade erinevuses ei oleks suurem kui 1/15 vee-ettevõtja poolt rakendatavate hindade erinevusest seisuga 31.10.2010. 18.02.2010 majanduskomisjoni istungi seletuskiri⁵ (lk 15), mille väljavõtte ÜVVKS § 16 lg 11 on KA välja toonud, on järgnev: „*Lõige 11 reguleerib praktikas tavapäraselt juhtumit, kui kohalik omavalitsus on hinna kehtestamisel ristsubsideerinud füüsilisest isikust kliente juriidilisest isikust klientide arvel. Vee-ettevõtjale pannakse kohustus viia oma rakendatavad hinnad kooskõlla kulupõhisuse ja võrdse kohtlemise nõuetega nii, et aastane muutus füüsilise isiku ja juriidilise isiku hindade erinevuses ei oleks suurem kui 1/20 vee-ettevõtja poolt rakendatavate hindade erinevusest käesoleva seaduse jõustumise ajal. Antud nõude järgimata jätmine vee-ettevõtja poolt on aluseks Hinnataotluse mittekooskõlastamisele. Rakendussättest tulenevalt kuulub hinnaerinevus tasandamisele 20 aasta jooksul, olenemata sellest, kui suured on seaduse jõustumise ajal n-ö hinnakäärid eraisikutele ja juriidilistele isikutele rakendatavate hindade*

⁵ 02.08.2010 majanduskomisjonile esitatud seletuskiri pealkirjaga „Seletuskiri monopolide ohjeldamise seaduse eelnõu (597SE) esimeseks lugemiseks esitatud muudetud tekstile“ on avaldatud riigikogu koduleheküljel:
<http://www.riigikogu.ee/?page=eelnou&op=ems&emshelp=true&eid=790420&u=20110221125957>

vahel. Rakendussätte eesmärgiks on tagada kohaliku omavalitsuse poolt kehtestatud ristsubsideerimise lõpetamiseks piisavalt pikk üleminekuaj, et hindade võrdsustamine ei tooks kodutarbijatele kaasa hinnatõusu ja sellega seotud majanduslikke ja sotsiaalseid raskusi⁶. Edaspidise seaduse muutmise käigus on 20-aastane hinna tasandumine asendatud 15 aastaga, kuid ÜVVKS § 16 lg 11 mõte on jäänud endiseks.

Seega tulenevalt ÜVVKS § 16 lg 11 peab ASTV poolt esitatud Hinnataotluses füüsilise ja juriidilise isiku hinnaerinevus⁶ kahanema 15 aasta jooksul.

Võttes arvesse eeltoodut on KA koostanud Tabeli 3 ASTV Tallinna ja Saue linna füüsilistele ja juriidilistele isikutele müüdava vee ning reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse hinnavahest seisuga 31.10.2010.

Seisuga 31.10.2010 kehtinud vee eest võetud tasu puhul on hinnaerinevus juriidilistele ja füüsilistele isikutele **1,37 €/m³** (vt Tabel 3 rida 3 veerg „Tasu võetud vee eest“: $2,32 - 0,95 = 1,37$ €/m³). ASTV on 2011 Hinnataotluses soovinud kooskõlastada juriidilistele ja füüsilistele isikutele tasu võetud vee eest, mis erineb **1,45 €/m³** (vt Tabel 3 rida 3 veerg „Tasu võetud vee eest“: $2,44$ €/m³ ASTV poolt taotletav tasu võetud vee eest juriidilistele isikutele - $0,99$ €/m³ ASTV poolt taotletav tasu võetud vee eest füüsilistele isikutele = $1,45$ €/m³). **Seega on ASTV hinnavahet vee eest võetava tasu puhul füüsilistele ja juriidilistele isikute, mis oli 31.10.10 seisuga 1,37 €/m³, kasvatanud 1,45 €/m³-le, vastupidiselt ÜVVKS § 16 lg 11 sätestatule, mis näeb ette hinnavahe kahandamist. Tulenevalt eeltoodust ja ÜVVKS § 14 lg 4 ja § 16 lg 11 sätestatust ei saa KA ASTV poolt esitatud Hinnataotlust lugeda põhjendatuks.**

Seisuga 31.10.2010 kehtinud reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest võetava tasu erinevus füüsiliste ja juriidiliste isikutele vahel oli **0,91 €/m³** (vt Tabel 3 rida 3 veerg „Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest“: $1,69 - 0,78 = 0,91$ €/m³). ASTV on 2011 Hinnataotluses soovinud juriidilistele ja füüsilistele isikutele erinevust reovee ärajuhtimise ja puhastamise tasus **0,97 €/m³** (vt Tabel 3 rida 3 veerg „Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest“ ASTV poolt taotletav reovee ärajuhtimise ning puhastamise tasu juriidilistele isikutele $1,76$ €/m³ - ASTV poolt taotletav reovee ärajuhtimise ning puhastamise tasu füüsilistele isikutele $0,79$ €/m³ = $0,97$ €/m³).

ASTV on hinnavahet reovee ärajuhtimise ning puhastamise tasu puhul füüsiliste ja juriidiliste isikute, mis oli 31.10.10 seisuga 0,91 €/m³, kasvatanud 0,97 €/m³-le, vastupidiselt ÜVVKS § 16 lg 11 sätestatule, mis näeb ette hinnavahe kahandamist. Tulenevalt eeltoodust ja ÜVVKS § 14 lg 4 ja § 16 lg 11 sätestatust ei saa KA ASTV poolt esitatud Hinnataotlust lugeda põhjendatuks.

Tabel 3

Rea nr.	30.10.2010		ASTV Hinnataotlus		
	Tasu võetud vee eest	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	Tasu võetud vee eest	Tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest	

⁶ Vaata KA koduleheküljel <http://www.konkurentsiamet.ee/?id=18324> avaldatud „Soovituslik mudel veeteenuse hinnavahe tasandamiseks“.

1	Hind füüsilistele isikutele	0,95	0,78	0,99	0,79	€/m ³
2	Hind juriidilistele isikutele	2,32	1,69	2,44	1,76	€/m ³
3	Hinnavahe (juriidilised-füüsilised isikud)	1,37	0,91	1,45	0,97	€/m ³

Tulenevalt eeltoodust ei ole veeteenuse hind kujundatud vastavuses ÜVVKS § 14 lg 4, mis sätestab, et veeteenuse hind ei tohi olla eri klientide või nende gruppide suhtes diskrimineeriv. Samuti ei ole veeteenuse hind kooskõlas ÜVVKS § 16 lg 11, mis kohustab vee-ettevõtjat viima rakendatava veeteenuse hinna kooskõlla võrdse kohtlemise nõuetega s.t kaotama diskrimineerimist nii, et 31.10.2010 kehtinud hinnavahe füüsiliste ja juriidiliste isikute vahel kahaneks. Seetõttu ei saa KA pidada põhjendatuks ASTV poolt esitatud Hinnataotlust.

Tulenevalt HMS § 40 lg 1 annab KA ASTV-le võimaluse kirjalikult esitada KA seisukohtade suhtes oma arvamus ja vastuväited.

5.3 ASTV taotlus kooskõlastada veeteenuse hind perioodiks 2011 kuni 2015.

KA ei saa nõustuda ASTV sooviga kooskõlastada veeteenuse hind aastateks 2011 kuni 2015 prognoosiga järjepidevaks iga-aastaseks konkreetseks hinnakasvuks, kuigi KA põhjendas ja selgitas 17.11.2010 ja 13.12.2010 saadetud kirjades, miks veeteenuse hind sellisel kujul kooskõlastades oleks vastuolus ÜVVKS-ga.

Siinkohal toob KA veelkord lühidalt ära 17.11.2010 ja 13.12.2010 saadetud kirjades väljendatud seisukohad:

KA on seisukohal, et veeteenuse hinna kooskõlastamine perioodiks 2011 kuni 2015 koos iga-aastase ettemääratud, konkreetse hinnatõusuga ei ole kooskõlas ÜVVKS-s sätestatuga, sest ÜVVKS ei näe ette hinna kooskõlastamist teatavaks perioodiks ega iga-aastast hinnakasvu. ÜVVKS § 14 lg 2 sätestatud veeteenuse hinna arvutamise aluseks olevad kulud on ajas muutuvad nii ettevõtja tegevusest sõltuvatest kui ka ettevõtja tegevusest sõltumatutest (näit saastetasu määrad või vee ressursitasude määrad) asjaoludest tulenevalt. Ettevõtjal ei ole võimalik kulude muutusi nii selgelt pikemas perioodis ette prognoosida, seda enam, et osade kulutustega seotud muudatused tulenevad seadusest. Ettevõtja ei saa majanduselus toimuvaid muudatusi, millised mõjutavad veeteenuse hinda, pikemas perspektiivis ette näha, eriti nende kulude osas, mille määrad sõltuvad seadusandja tahtest (saastetasu määrad või vee ressursitasude määrad). Seetõttu ja tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 6-st on vee-ettevõtja kohustatud jälgima oma tegevusest sõltumatuid asjaolusid, mis mõjutavad veeteenuse hinda, ning teavitama KA-d hiljemalt 30 päeva jooksul arvates asjaolu ilmnemisest, mis võib mõjutada veeteenuse hinda rohkem kui 5 protsendi võrra. Seega on välistatud veeteenuse hinna kooskõlastamine objektiivsetel põhjustel, antud juhul aastateks 2011-2015 ja veeteenuse hinna konkreetse tõusu ettemääramine vee-ettevõtja poolt. ÜVVKS ei näe ette kooskõlastatud veeteenuse hinna kehtivuse lõppemist konkreetsetel ajal, seega kehtib iga veeteenuse hind seni kuni on tagatud ÜVVKS § 14 lõike 2 nimetatud nõuete täitmine. ÜVVKS ei näe ette pikemaks perioodiks, antud juhul aastateks 2011-2015, veeteenuse hinna iga aastast ettemääramist, koos konkreetse hinnatõusuga.

Tulenevalt eeltoodust analüüsib KA ASTV poolt taotletud 2011.a veeteenuse hinda ning selle aluseks olevaid kulusid ja põhjendatud tulukust.

Tulenevalt HMS § 40 lg 1 annab KA ASTV-le võimaluse kirjalikult esitada KA seisukohtade suhtes oma arvamus ja vastuväited.

Müüginahud ning veekaod

6.1 Müüginahud

Müüginahule hinnangu andmine on oluline, kuna veeteenuse hind saadakse vastava veeteenuse lubatud müügitulu jagamisel müüginahuga. Mida väiksem on müüginah, seda suuremaks kujuneb veeteenuse hind.

ASTV poolt Hinnataotluses osundatud veeteenuse müüginahud: võetud vee maht 17 916 tuh.m³, s.h füüsilised isikud 13 868 tuh.m³ ja juriidilised isikud 4 047 tuh.m³ ning reovee ärajuhtimise teenuse maht 18 139, s.h füüsilised isikud 13 681 tuh.m³ ja juriidilised isikud 4 458 tuh.m³.

KA seisukoht taotletavate müüginahude osas.

ASTV on eristanud veel oma osutatavate teenuste hulgast tuletõrjvee mahu, mis läbi aegade (2008-2010) on olnud 2 tuh. m³ aastas. Siinkohal juhib KA tähelepanu asjaolule, et tuletõrje vesi on samasugune vesi nagu seda on vesi, mis on tarbitud füüsiliste ning juriidiliste isikute poolt, s.t tuletõrjevett töödeldakse ja puhastatakse samamoodi nagu vett mis läheb tarbimisse nii füüsiliste kui ka juriidiliste isikute poolt, mistõttu ei ole õige eraldada tuletõrjvee mahtu muust võetud vee mahust. **Tarbitava tuletõrje vee puhul on samuti tegemist veevärgist võetud veega, mistõttu edaspidi on ASTV kohustatud tuletõrjvee mahu lülitama vee mahu hulka**, vaatamata selle, et tuletõrje vee eest tasub Tallinna ja Saue Linnavalitsus. Samas tuletõrje vee hüdrantide hoolduskulu ei ole KA poolt kooskõlastatava teenuse kulu ning selle eest tasub ASTV-le Tallinna ja Saue Linnavalitsus. Nimetatud kulud peavad olema eristatud ka veeteenuse osutamiseks tehtavatest kuludest.

ASTV on Hinnataotluses eristanud võetud vee ja reovee puhastamise ning ärajuhtimise teenuse hinnast tuletõrjvee kulu füüsilistele isikutele kehtiva hinnaga ja hüdrantide hoolduskulu. Kuna ASTV on Hinnataotluses kajastanud põhimõtet, kus tuletõrjveesi müüakse linnavalitsusele füüsilistele isikutele mõeldud võetud vee hinnaga (teenus mõeldud eeskätt füüsiliste isikute turvalisuse tagamiseks, mille eest maksab Tallinna linn juriidilise isikuna), siis ei hakka KA nõudma tuletõrje vee mahu lülitamist võetud vee mahu hulka. Samas, kui ASTV peaks soovima esitada kas käesolevast kirjast tingituna või muudel asjaoludel Hinnataotluse paranduse või esitab Hinnataotluse järgneval korral, siis korrektsuse huvides peab nimetatud puudus olema kõrvaldatud.

Juhendi punktist 4.1 tulenevalt analüüsis KA veeteenuse müüginahude prognoosimisel ASTV ajaloolisi tegelikke näitajaid ning tarbijate arvu dünaamikat. KA koostas tabeli (vt

Tabel 3) ettevõtte poolt esitatud andmete alusel, kus on kajastatud veeteenuste müüginahud 2008 – 2011.

Tabel 3

Rea nr.	Tallinn ja Saue linn		2008	2009	2010	2011
1	Võetud vee maht füüsilised isikud	tuh.m ³	14 432	13 960	13 868	13 868
2	Muutus võrreldes eelneva aastaga	%		-3,3	-0,7	0,0
3	Võetud vee maht juriidilised isikud	tuh.m ³	4 634	4 145	4 047	4 047
4	Muutus võrreldes eelneva aastaga	%		-10,5	-2,4	0,0
5	Võetud vee maht	tuh.m ³	19 066	18 106	17 916	17 916
6	Muutus võrreldes eelneva aastaga	%		-5,0	-1,0	0,0
7	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenus füüsilised isikud	tuh.m ³	14 102	13 708	13 681	13 681
8	Muutus võrreldes eelneva aastaga	%		-2,8	-0,2	0,0
9	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenus juriidilised isikud	tuh.m ³	4 986	4 444	4 458	4 458
10	Muutus võrreldes eelneva aastaga	%		-10,9	0,3	0,0
11	Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenus kokku	tuh.m ³	19 088	18 152	18 139	18 139
12	Muutus võrreldes eelneva aastaga	%		95,1	99,9	100,0
13	Füüsilisest isikust tarbijaid	tk	17 861	19 192	19 709	19 709
14	Juriidilisest isikust tarbijaid	tk	2 386	2 510	2 899	2 899
15	Tarbijaid kokku	tk	20 247	21 702	22 608	22 608
16	Muutus võrreldes eelneva aastaga	%		7,2	4,2	0,0
17	Ühisveevärgi torustike pikkus	km	909	925	931	931
18	Tarbijaid ühisveevärgi torustiku pikkuse kohta	klient*/km	22	23	24	24
19	Tarbimine ühisveevärgi torustike pikkuse kohta	m ³ /m	21,0	19,6	19,2	52,0
20	Ühiskanalisatsiooni torustike pikkus	km	1 213	1 269	1 263	1 263
21	Tarbijaid ühiskanalisatsiooni torustiku pikkuse kohta	klient/km	16,7	17,1	17,9	17,9
22	Tarbimine ühiskanalisatsiooni torustiku pikkuse kohta	m ³ /m	15,7	14,3	14,4	14,4
23	Füüsilisest isikust tarbijaid	tk	17 861	19 192	19 709	19 709
24	Juriidilisest isikust tarbijaid	tk	2 386	2 510	2 899	2 899
25	Tarbijaid kokku	tk	20 247	21 702	22 608	22 608
26	Vee tarbimine kliendi kohta	m ³ /klient	942	834	792	792
27	Ühiskanalisatsiooni tarbimine kliendi kohta	m ³ /klient	943	836	802	802

Tabelist (vt

Tabel 3) lähtuvalt on ASTV planeerinud 2011.a võetud vee mahud nii füüsilistele kui ka juriidilistele isikute samaks 2010.a tasemega (vt Tabel 4 rida 2,4). Vee tarbimine ühe kliendi kohta on aasta-aastalt olnud languses, kahanedes 2008.a 942 m³-lt kliendi kohta 2010.a-l 792

m³-ni kliendi kohta (vt Tabel 4 rida 26). 2011.a-ks on ASTV planeerinud müüginahu languse peatumist ühe kliendi kohta (vt Tabel 4 rida 26). ASTV on põhjendanud eelnevatel aastatel aset leidnud klientide veetarbimise vähenemist majanduslanguse ning optimaalsemat veekasutust võimaldava sanitaartechnika kasutusele võtuga.

KA on hinnanud ja analüüsinud ASTV poolt prognoositud veetarbimise mahtu nii juriidiliste (4 047 tuh.m³) kui ka füüsilistele isikute (13 686 tuh.m³) puhul lähtuvalt müüginahu dünaamikast ja tarbijate arvu dünaamikast (Juhendi punkt 4.1) ning jõudnud järeldusele, et:

- kuna nii 2009.a kui ka 2010.a on aset leidnud tarbimismahude langus, aga 2011.a-ks prognoosib ASTV siiski müüginahu jäämist 2010.a tasemele,
- kuna ASTV ei ole planeerinud 2011.a ühisveevärgi klientide arvu ega ka torustiku pikkuse kasvu,

siis on kooskõlastamiseks esitatud veetarbimise mahud põhjendatud.

Reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse mahud füüsilistele isikutele on 2010.a võrreldes 2008.a-ga langenud (vt Tabel 4 rida 8), samas on leidnud juriidilistele isikutele osutatud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse mahus 2010.a aset väike tõus (vt Tabel 4 rida 10). ASTV ei ole planeerinud 2011.a-ks klientide arvu suurenemist (vt Tabel 4 rida 25) ega ka ühiskanalisatsiooni torustiku pikkuse kasvu (vt Tabel 4 rida 20).

KA, hinnanud ja analüüsinud ASTV poolt prognoositud reovee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse mahtu nii juriidiliste (4 458 tuh.m³) kui ka füüsilistele isikute (13 681 tuh.m³) lähtuvalt müüginahu dünaamikast ja tarbijate arvu dünaamikast (Juhendi punkt 4.1), on jõudnud järeldusele, et:

- kuna 2010.a-l on aset leidnud tarbimismahude langus võrreldes eelnevate aastatega füüsilistest isikutest tarbijate osas (moodustab enamuse tarbimismahust), aga 2011 a.- ks prognoosib ASTV müüginahu jäämist 2010.a tasemele,
- kuna juriidilistest isikutest tarbijate osas on tarbimine 2010.a-l võrreldes eelneva aastaga vähesel määral kasvanud, ning ASTV on prognoosinud aastal 2011 selle jäämist 2010.a tasemele,
- kuna ASTV ei ole planeerinud 2011.a ühiskanalisatsiooni klientide arvu ega ka torustiku pikkuse kasvu,

siis on kooskõlastamiseks esitatud veetarbimise mahud põhjendatud.

6.2 Veekaod.

ASTV prognoos veekadude osas on 23,8%.

KA seisukoht veekadudele.

Veekao all mõistab KA veekoguste vahet, mis leitakse trassidesse sisestatud vee ning müüdüd - ja omatarbevee vahena.

Veekadu iseloomustab muuhulgas ka veetorustiku tehnilist seisundit. Sellesse kategooriasse kuuluvad veelekked, veemõõtjate ebatäpsusest tulenevad vahed, normeerimisest tingitud võimalikud ebatäpsused, omavolilised veevõtmised ehk kommertskaod.

Omatarbevee hulka loeb KA võetud vee kogust, mida kasutatakse vee-ettevõtja poolt kaasnevate hooldustööde läbiviimisel, samuti plaaniliste ja mitteplaaniliste veevõttude puhul ühisveevärgist, kuid mis on mõõdetav ja mida ei lülitata veekadude hulka. Omatarbevee hulka ei arvestata tuletõrjeks võetavat vett ega võetud vee kogust, mida vee-ettevõtja kasutab muuks otstarbeks (nt kontoriruumides). Omatarbevett ei arvestata müüdüd vee mahu hulka.

ASTV poolt esitatud andmete põhjal arvatud veekadu on 23,8 % trassidesse sisenenud vee mahust.

Veekadudele hinnangu andmine on oluline, sest see mõjutab eeskätt:

- 1) elektrienergia kulu (mida väiksemad on veekaod, seda vähem kulub elektrit vee pumpamiseks ja elektrienergiat joogivee puhastamiseks);
- 2) kemikaalide kulu (mida väiksemad on veekaod, seda väiksem on kemikaalide kulu);
- 3) keskkonnatasude kulu (mida väiksemad on veekaod, seda vähem tuleb maksta vee ressursi- ja saastetasusid);

Veekao suurus sõltub väga olulisel määral ilmastikust. Mida külmem on talv, seda suurem on tõenäosus maa külmumiseks ning selle tulemusena tekkiva torusid ümbritseva maa liikumiseks, mis omakorda võib põhjustada veetorude purunemise ja veekadude suurenemise.

Samuti on olulise tähtsusega veekadude tekkimisel ehitatud torustiku vanus, ehituskvaliteet ja materjal.

Järgnevalt on KA koostanud ASTV poolt esitatud materjalide alusel tabeli (vt Tabel 5).

Tabel 4

Tallinn ja Saue linn		2008	2009	2010	2011
Tuletõrje vesi	tuh.m ³	2	2	2	2
Omatarve- võrgud ja pumplad	tuh.m ³	241	437	461	461
Mõõteviga	tuh.m ³	482	468	482	482
Vee sisend	tuh.m ³	24 096	23 398	24 104	24 104
Müüdüd vee maht kokku	tuh.m ³	19 068	18 108	17 918	17 918
Mõõdetud vee tarbimine	tuh.m ³	19 309	18 545	18 379	18 379
Veekadu (mõõdetud tarbimist arvestades)	m ³	4 787	4 853	5 725	5 725
Veekadu (mõõdetud tarbimist arvestades)	%	19,9	20,7	23,8	23,8

- veekadu sisaldab ka mõõteviga

Tabelist (vt Tabel 5) võib täheldada, et ASTV veekaod on alates aastast 2008 kasvanud **19,9%-lt 2010.a-ks 23,8%-le**.

KA peab põhjendatuks ASTV poolt prognoositud veekadude kasvu 23,8%-le ja leiab, et see tugineb objektiivsetel põhjustel, kuna 2010.a talv oli taas üle aastakümnete keskmisele talvele omasest tugevamate miinuskraadidega, mis maa külmumisel tekkivate nihetega oli üheks põhjuseks veekadude kasvule.

Eeltoodu ei tähenda, et igasugune edaspidine veekadude kasv oleks ilma mõjuva põhjuseta aktsepteeritav.

Veeteenuse hindade komponendid ja kasumiaruanne

Juhendi punkti 2.15. kohaselt on tegevuskulud hinda lülitatavad põhjendatud kulud, mis ei sisalda kapitalikulu ja finantskulu. Juhendi punkti 4.2 kohaselt jagunevad ettevõtja poolt tehtavad kulutused kontrollitavateks ja mittekontrollitavateks. Järgnevalt annab KA hinnangu ASTV poolt esitatud Hinnataotluses prognoositud Tallinna ja Saue linna veeteenuste jaotatud tegevuskulude põhjendatusele tulenevalt Juhendi punktide 2.15 ja 4.12 koosmõjust. Analüüsi lihtsustamiseks on ASTV poolt esitatud tegevuskulude andmed grupeeritud alljärgnevalt:

- mittekontrollitavad kulud;
- kontrollitavad kulud;
- ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu.

7.1 Mittekontrollitavad kulud

Juhendi punkti 4.4 kohaselt on mittekontrollitavad kulud need, mis ei ole mõjutatavad ettevõtja majandustegevuse kaudu, vaid sõltuvad täielikult ettevõtja välistest teguritest (eelkõige seadusandlusest). ASTV-l on mittekontrollitavateks kuludeks näiteks seaduses sätestatud keskkonnatasude määrad.

Juhendi punkti 4.5 kohaselt lülitatakse mittekontrollitavad kulud täielikult veeteenuse hinda, mistõttu KA kontrollib nende arvestuse põhimõtteid. *Näiteks: seaduses sätestatud saastetasumäärad võetakse aluseks kulude arvutamisel, küll aga peab ettevõtja põhjendama saastekoguseid.*

Vee-ettevõtjatele, kes taotlevad erinevaid veeteenuse hindasid erinevatel reoveekogumisaladel või osutavad teenust teistele vee-ettevõtjatele nagu ASTV, on KA välja töötanud mittekontrollitavate kulude põhjendatuse hindamiseks Küsimustiku Tabel F. Keskkonnatasud ja Tabel B. Kasumiaruanne“.

ASTV poolt esitatud Tallinna ja Saue linna veeteenusele jaotatavad mittekontrollitavad kulud summas 3 126 tuh.€ (48 910 tuh.kr):

- vee ressursimaks Tallinna ja Saue linnale 819 tuh.€ (12 853 tuh.kr);
- saastemaks Tallinna ja Saue linnale 2 307 tuh.€ (36 093 tuh.kr).

ASTV on esitanud KA-le aastatel 2008-2010 mittekontrollitavate kulude osas andmed 03.12.2010 failiga „2010-12-02 reply to CA re their reply re ASTV's tariff application Annex 2-8.xlsx“; Tabel F. Keskkonnatasud, Lisa 6. Keskkonnatasud 2008-2010“. Prognoositavad mittekontrollitavad kulud on ASTV esitanud 14.01.2011 kirjaga nr 6/1063852-10 failis „2011-01-14 vastus Konkurentsiametile Lisad.xlsx“, Lisa 1. Tulud ja kulud 2008-2011. Eelnimetatud andmeid on ASTV korrigeerinud 16.02.2011 kirjale nr 6/1103534-4 lisatud failis „2011-02-16 vastus KA-le Lisad“; Lisa 2. Keskkonnatasud, ning täiendanud 21.02.2011 KA-le saadetud e-kirjaga.

Järgnevalt annab KA hinnangu ASTV poolt Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinda taotletud mittekontrollitavatele kuludele keskkonnatasude liikide lõikes.

KA seisukoht Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinda arvestatava vee ressursimaksu 819 tuh.€ (12 818 tuh kr) osas.

Juhendi punkti 4.5 kohaselt lülitatakse mittekontrollitavad kulud täielikult veeteenuse hinda, küll aga peab ettevõtja põhjendama saastekoguseid. ASTV on esitanud KA-le ettevõtte vee ressursimakse arvutused perioodil 2008-2010, võttes aluseks vastavate aastate veekogused ning vee erikasutusõiguse tasumäärad tulenevalt keskkonnatasude seaduse § 10 lg 3 alusel kehtestatud määrusele.

KA on koostanud tabeli (vt Tabel 6), kus on kajastatud ASTV poolt esitatud vee erikasutustasu arvutused võetud vee koguste alusel aastal 2010.

Tabel 5

Rea nr	liik	Piirkond	Tasuliik	Tasumäär		kokku	loaga	Vee erikasutustasu kokku	
				krooni	€			tuh kr	tuh €
				A	B			C	D
Majandusaasta 2010 (hinnang)									
1	vee erikasutus	HA0132, HA1106, HA0382, HA0228, TL0687	E-V	1,056	0,0675	2 975 790	2 975 790	3 142	201
2	vee erikasutus	HA0132, TL0687	O-E	0,946	0,0605	476 284	476 284	451	29
3	vee erikasutus	TL0687	veekogud	0,44	0,0281	20 457 012	20 457 012	9 001	575
4	KOKKU					23 909 087	23 909 087	12 594	805

Tabelist (vt Tabel 6 rida 4) selgub, et 2010.a-l tasub ASTV 23 909 087 m³ võetava vee eest vee erikasutusõiguse maksena 805 tuh € (12 594 tuh kr). Kogu ettevõtte vee erikasutustasust jaotab ASTV 2010. a-l Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinnale 745 tuh € (11 652 tuh kr) ehk 93%.

KA kontrollis 2011.a vee erikasutusõiguse eest makstava tasu kujunemist asendades 2010.a vee erikasutusõiguse tasumäärad 2011.a-ks kehtestatud tasumääradega, kuna ASTV on prognoosinud 2011.a-l kogu ettevõtte ning sealhulgas ka Tallinna ja Saue linnale osutatavate veeteenuste mahud samaks võrreldes 2010.a-ga. KA eeldab, et ASTV tagab teenuste kvaliteedi samal tasemel ning ka tehnilised efektiivsusnäitajad ei halvene võrreldes 2010.a-ga, mistõttu kujunevad võetava vee kogused, mis maksustatakse vee erikasutusõiguse tasuga, 2011.a-l samaks kui 2010.a-l.

KA on teostanud kontrollarvutuse, mille aluseks on ASTV poolt esitatud veeteenuste müügitasud, tehnilised efektiivsusnäitajad, 2010.a vee erikasutusõigusega maksustatud võetud vee kogused (milleks annab alust asjaolu, et 2011.a on ASTV planeerinud kõik näitajad samal tasemele võrreldes 2010.a-ga), 2011.a-ks kehtestatud vee erikasutusõiguse tasumäärad ning Tallinna ja Saue linnale jaotatavate kulude osakaalu 93%.

KA on seisukohal, et kuna ASTV poolt 2011.a-ks prognoositud vee ressursimaksu kulu summas 885 tuh € (13 853 tuh kr), sh Tallinna ja Saue linnale osutatavale veeteenusele 819 tuh € (12 818 tuh.kr), ühtib KA poolt teostatud kontrollarvutuste alusel leitud

vastava kulusummaga, siis loeb KA ASTV poolt esitatud Hinnataotluses vee ressursimaksu prognoositud kulud summas 885 tuh € (13 853 tuh kr), millest jaotatakse Tallinna ja Saue linnale osutatavale veeteenusele 819 tuh € (12 818 tuh kr), põhjendatuks.

KA seisukoht Tallinna ja Saue linna veeteenusele arvestatava saastetasu 2 307 tuh.€ (36 093 tuh kr) osas.

Juhendi punkti 4.5 kohaselt lülitatakse saastetasu kulud täielikult veeteenuse hinda, küll aga peab ettevõtja põhjendama saastekoguseid. ASTV on esitanud KA-le ettevõtte veesaaste tasude arvutused perioodil 2008-2010, võttes aluseks vastavate aastate veesaaste kogused ning nendele keskkonnatasude seaduse paragrahvis 20 kehtestatud tasu määrad.

ASTV prognoosib 2011.a saastemaksu kulu 2 519 tuh € (39 421 tuh kr), sh Tallinna ja Saue linnale 2 307 tuh € (36 093 tuh kr).

Tulenevalt eeltoodust tugineb KA oma järgneval analüüsil, Hinnataotluses märgitud Tallinna ja Saue linnale prognoositud veesaaste kulude suuruse põhjendatuse hindamisel, ASTV eelnevate aastate statistilistele näitajatele.

KA on koostanud tabeli (vt Tabel 6), kus on kajastatud ASTV poolt esitatud veesaaste arvutused saasteainete koguste ja kontsentratsioonide alusel aastal 2010.

Tabel 6

Rea nr	liik	Piirkond	KOEf	Tasuliik	Tasumäär	kokku	loaga	üle loa	loata	EF. KOEF.	kokku		loaga		üle loa		loata
											tuh kr	tuh €	tuh kr	tuh €	tuh kr	tuh €	
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R
Majandusaasta 2010 (hinnang)																	
1	veesaaste	TL0687	1,2	BHT7	21 363,0	54	54		0	0,5	692	44	692	44			0
2	veesaaste	TL0687	1,2	HA	5 399,0	125	125		0	0,5	406	26	406	26			0
3	veesaaste	TL0687	1,2	P	43 879,0	10	10		0	0,5	260	17	260	17			0
4	veesaaste	TL0687	1,2	NS	35 650,0	0	0		0	0,5	2	0	2	0			0
5	veesaaste	TL0687	1,2	OA	179 400,0	0	0		0	0,5	22	1	22	1			0
6	veesaaste	TL0687	1,2	N	21 988,0	174	174		0	0,5	2 301	147	2 301	147			0
7	s.h temperatuuril alla 12°C	TL0687	1,2	N	21 988,0	174	174		0	0,5	2 301	147	2 301	147			0
8	veesaaste	TL0687	1,2	BHT7	21 363,0	128	128		0	1,0	3 277	209	3 277	209			0
9	veesaaste	TL0687	1,2	HA	5 399,0	337	337		0	1,0	2 181	139	2 181	139			0
10	veesaaste	TL0687	1,2	P	43 879,0	35	35		0	1,0	1 820	116	1 820	116			0
11	veesaaste	TL0687	1,2	NS	35 650,0	1	1		0	1,0	36	2	36	2			0
12	veesaaste	TL0687	1,2	OA	179 400,0	1	1		0	1,0	283	18	283	18			0
13	veesaaste	TL0687	1,2	N	21 988,0	34,79		34,79	0	10,0	9 178	587			9 178	587	0
14	veesaaste	TL0687	1,2	N	21 988,0	443	443		0	1,0	12 056	771	12 056	771			0
15	s.h temperatuuril alla 12°C	TL0687	1,2	N	21 988,0	190	190		0	1,0	5 003	320	5 003	320			0
16	veesaaste	HA1106	1,5	BHT7	21 363,0	0	0		0	1,0	6	0	6	0			0
17	veesaaste	HA1106	1,5	HA	5 399,0	1	1		0	1,0	11	1	11	1			0
18	veesaaste	HA1106	1,5	P	43 879,0	0	0		0	1,0	1	0	1	0			0
19	veesaaste	HA1106	1,5	NS	35 650,0	0	0		0	1,0	0	0	0	0			0
20	veesaaste	HA1106	1,5	N	21 988,0	0	0		0	1,0	5	0	5	0			0
21	KOKKU										32 537	2 080	23 359	1 493	9 178	587	0

Tabelist (vt Tabel 6 rida 21) selgub, et ASTV on tasunud veesaaste eest keskkonnatasusid aastal 2010 kokku 2 080 tuh € (32 537 tuh kr), millest 587 tuh € (9 178 tuh kr) on ettevõtte tasunud luba ületavalt 34,79 (vt Tabel 7 rida 13) tonnilt lämmastiku saastekoguselt kõrgendatud saastetasumäära alusel (10 kordselt) tulenevalt keskkonnatasude seaduse § 24 lg 1, kui saasteaineid on heidetud veekogusse, põhjavette ja pinnasesse lubatust suuremas koguses ja kontsentratsioon.

ASTV poolt 21.02.2011 e-kirjaga esitatud selgituste kohaselt on ASTV tasunud lämmastiku koguselt, mis ületab veekasutusloal märgitud kogust, tulumaksu summas 156 tuh € (2 440 tuh

kr) (kulud luba ületavalt summalt $587 \times 21/79 = 156$ tuh €). Sellega on KA poolt tuvastatud, et ASTV on ületanud 2010.a loa piires lubatud lämmastiku saastekoguseid ja maksnud selle eest veesaastetasu kõrgendatud saastetasumäära alusel, sest saasteaineid on heidetud veekogusse, põhjavette ja pinnasesse lubatust suuremas koguses ja kontsentratsioonis.

ASTV poolt 16.02.2011 e-kirjaga antud selgituste kohaselt ASTV-le väljastatud veekasutusluba ei piiravat lämmastiku ega muude ainete koguseid merre juhitud reeveses, mistõttu ASTV ei tekitavat vee erikasutusluba ületavat saastet. Samas on ASTV tasunud keskkonnamakse lämmastiku saastekogusest kõrgendatud saastetasumäära alusel (10 kordselt) tulenevalt keskkonnatasude seaduse § 24 lg 1, millest lähtuvalt on saasteaineid heidetud veekogusse, põhjavette ja pinnasesse lubatust suuremas koguses ja kontsentratsioonis.

KA ei loe põhjendatuks keskkonnatasude seaduse § 24 lg 1 alusel kõrgendatud saastetasumäärade alusel maksustatud saastekoguste eest tasutud summasid veeteenuse hinnas, kuna tegemist on vee-ettevõtja poolse tegemata jätmisega, mis tingib tarbijale kõrgema veeteenuse hinna. Kui ASTV on tasunud lämmastiku saastekoguste eest keskkonnatasude seaduse § 24 lg 1 alusel kõrgendatud saastetasumääraga, viitab see ettevõtja poolsele keskkonnavaenulikule tegevusele. KA ei saa aktsepteerida veeteenuse hinnas kõrgendatud saastetasumäärade alusel maksustatud saastekoguseid. Kui KA aktsepteeriks kõrgendatud saastetasumäärade alusel maksustatud saastekoguseid võtaks see vee-ettevõtjalt motivatsiooni investeerida keskkonna saastatuse vähendamisesse, sest tarbija peaks tekkinud kulu nii kui nii kinni maksma. Kui KA ei pea põhjendatuks kõrgendatud saastetasumäärade alusel maksustatud saastekoguseid veeteenuse hinnas, motiveerib see vee-ettevõtjaid teostama investeeringuid kõrgendatud saastetasumäärade alusel maksustatud saastekoguste kaotamiseks.

ASTV ei ole esitanud aastaks 2011 prognoositavaid veesaaste koguseid ega veesaaste eest makstava summa arvutusi, kuid märgib, et on 2011.a keskkonnatasude prognoosimisel võtnud aluseks 2010.a saasteainete kogused ja saasteainete kontsentratsioonid.

KA kontrollis ASTV 2011.a veesaaste eest makstava summa kujunemist järgnevalt:

- Kuna ASTV planeerib kõik tehnilised ja kvaliteeti puudutavad näitajad 2010.a tasemele võttis KA kontrollarvutustes aluseks ASTV poolt 2010.a **veekasutusloa piires** olevad saasteainete kogused.
- KA rakendas 2010.a **veekasutusloa piires** olevatele saasteainete kogustele 2011.a-ks keskkonnatasude seaduse § 20 sätestatud keskkonnatasude määrasid.

Eelkirjeldatu alusel, kujunes KA arvutustest lähtuvalt 2011.a veesaaste eest makstavaks summaks **1 757 tuh €** (27 485 tuh kr). ASTV prognoosib 2011.a oluliselt kõrgemat veesaaste eest makstavat kulu **2 519 tuh €** (39 421 tuh kr), sh Tallinna ja Saue linnale 2 307 tuh € (36 093 tuh.kr).

KA on seisukohal, et ASTV prognoositud veesaaste eest tasutud kulu summas 2 519 tuh € (39 421 tuh kr), sh Tallinna ja Saue linnale 92% ehk 2 307 tuh € (36 093 tuh kr) ei ole põhjendatud, kuna:

- ASTV ei ole esitanud 2011.a kohta KA-le täpseid arvutusi (Tabel 7 kujul), kus oleks selgelt välja toodud veesaastetasu kujunemine: s.t osundatud milliste saastekogustega on ASTV arvestanud ning milliseid keskkonnatasude seaduse § 20 tulenevaid keskkonnatasusid on saastekogustele rakendatud.
- KA poolse kontrollarvutuse tulemused, kus 2010.a saastekogustele rakendati 2011.a-ks keskkonnatasude seaduse § 20 alusel kehtestatud keskkonnatasude määrasid, andsid

märkimisväärselt madalama tulemuse 1 757 tuh € (27 485 tuh kr) kui ASTV on planeerinud veeteenuse Hinnataotluses 2 519 tuh € (39 421 tuh kr).

Tulenevalt HMS § 40 lg 1 annab KA ASTV-le võimaluse esitada kirjalikult KA seisukohtade suhtes, veesaastetasu kulu lülitamise osas veeteenuse hinda, oma arvamus ja vastuväited.

7.2 Kontrollitavad kulud

Juhendi punktist 4.3 tulenevalt on kontrollitavad kulud, mida ettevõtja saab mõjutada oma efektiivsema majandustegevuse kaudu ning mis ei sõltu tootmismahust (nt tööjõukulud, transpordikulud, muud tegevuskulud).

Kontrollitavate tegevuskulude põhjendatust hindab KA Küsimustiku „TABEL B. Kasumiaruanne“ alusel.

ASTV esitatud kontrollitavad kulud Tallinna ja Saue linnas 14 154 tuh.€ (221 463 tuh kr).

ASTV on esitanud KA-le andmed tegevuskulude taseme ja prognoosi osas aastatel 2008-2011 14.01.2011 kirjaga nr 6/1063852-10 failis „2011-01-14 vastus Konkurentsiametile Lisad.xlsx“, Lisa 1. Tulud ja kulud 2008-2011. Prognoositavate kulude protsentuaalsete muutuste eeldused on KA-le edastatud 03.12.2010, ASTV 02.12.2010 kirjas nr 6/1063852-2, "LISA 1 FINANTSTABELID, Tabel 2. Peamised kulu- ja tulueeldused 2011-2015“.

Esitatud andmetest tulenevalt prognoosib ASTV majandusaastaks 2011 kontrollitavaid kulusid summas 15 833 tuh € (247 729 tuh kr), sh Tallinna ja Saue linnale 14 154 tuh € (221 463 tuh kr).

KA seisukoht kontrollitavate kulude osas

Juhendi punktist 4.8 tulenevalt kasutab KA ettevõtja kulude analüüsil kulude dünaamika jälgimist ajas ning selle võrdlust tarbijahinnaindeksi dünaamikaga. Kuna ASTV kuludes on tagasihoidlik osakaal teguritel, mis on mõjutatavad nn maailmaturu hindadest, siis on tegemist enamuses stabiilsete ja ka püsiva iseloomuga kulukomponentidega. Seetõttu on asjakohane võrrelda ASTV kulusid kui ka Tallinna ja Saue linnale jagatud kulusid THI⁷ muutusega, sest stabiilsete kulukomponentide muutus sõltub enamasti inflatsioonist ehk THI muutusest.

KA on koostanud ASTV esitatud andmete alusel tabeli (vt Tabel 8) nii kroonides kui ka eurodes) ASTV ning Tallinna ja Saue linna kontrollitavate kulude analüüsimiseks.

---

⁷ THI prognoos aastaks 2011: 2,5%. Rahandusministeeriumi 2010. aasta suvine majandusprognoos, 25.08.2010

Tabel 7

Rea nr	Kontrollitavad kulud	2008			2009			2010			2011		
		ASTV tuh €	Tallinn & Saue tuh €	kulu osakaal ASTV kuludest %	ASTV tuh €	Tallinn & Saue tuh €	kulu osakaal ASTV kuludest %	ASTV tuh €	Tallinn & Saue tuh €	kulu osakaal ASTV kuludest %	ASTV tuh €	Tallinn & Saue tuh €	kulu osakaal ASTV kuludest %
1	Elektrienergia kulu	1 902	1 798	95%	2 136	1 999	94%	2 726	2 409	88%	3 137	2 771	88%
2	Kemikaalide kulu	1 460	1 380	95%	1 283	1 201	94%	1 317	1 188	90%	1 367	1 233	90%
3	Remondi-ja hoolduskulud	1 282	1 187	93%	1 230	1 119	91%	1 387	1 238	89%	1 451	1 300	90%
4	Materjalid	313	290	93%	385	350	91%	444	396	89%	453	406	90%
5	Transpordikulud	1 378	1 276	93%	1 223	1 112	91%	1 325	1 183	89%	1 353	1 212	90%
6	IT & sidekulud	372	345	93%	351	319	91%	284	253	89%	290	259	90%
7	Kindlustuskulud	185	171	93%	180	163	91%	151	135	89%	155	138	90%
8	Koolituskulud	71	65	93%	75	68	91%	118	105	89%	120	108	90%
9	Äri- ja konsultatsiooniteenused	755	699	93%	883	803	91%	1 318	1 177	89%	1 346	1 206	90%
10	Muud mitmesugused tegevuskulud	1 115	1 033	93%	1 064	968	91%	1 112	993	89%	540	484	90%
11	Mitmesugused tegevuskulud kokku	8 833	8 246	93%	8 810	8 102	92%	10 182	9 078	89%	10 212	9 117	89%
12	<i>mitmesuguste tegevuskulude muutus %</i>				-0,3	-1,8		15,6	12,0		0,3	0,4	
13	Tööjõukulud	5 651	5 235	93%	6 083	5 531	91%	5 504	4 914	89%	5 621	5 037	90%
14	<i>tööjõukulude muutus %</i>				7,6	5,7		-9,5	-11,2		2,1	2,5	
15	Kontrollitavad kulud kokku	14 484	13 481	93%	14 893	13 631	92%	15 701	14 003	89%	15 833	14 154	89%
16	Kontrollitavad kulud ilma kuludeta elektrienergiale	12 582	11 683	93%	12 756	11 632	91%	12 975	11 594	89%	12 696	11 384	90%
17	ASTV kontrollitavate kulude muutus (ilma elektrienergia) %				1,4%			1,7%			-2,2%		
18	Tallinna ja Saue kontrollitavate kulude muutus (ilma elektrienergia) %					-0,4%			-0,3%			-1,8%	

Rea nr	Kontrollitavad kulud	2008			2009			2010			2011		
		ASTV tuh kr	Tallinn & Saue tuh.kr	kulu osakaal ASTV kuludest %	ASTV tuh kr	Tallinn & Saue tuh.kr	kulu osakaal ASTV kuludest %	ASTV tuh kr	Tallinn & Saue tuh.kr	kulu osakaal ASTV kuludest %	ASTV tuh kr	Tallinn & Saue tuh.kr	kulu osakaal ASTV kuludest %
1	Elektrienergia kulu	29 759	28 128	95%	33 423	31 278	94%	42 660	37 697	88%	49 088	43 351	88%
2	Kemikaalide kulu	22 841	21 589	95%	20 082	18 793	94%	20 613	18 589	90%	21 386	19 286	90%
3	Remondi-ja hoolduskulud	20 056	18 579	93%	19 248	17 502	91%	21 701	19 375	89%	22 704	20 343	90%
4	Materjalid	4 905	4 544	93%	6 016	5 471	91%	6 940	6 196	89%	7 088	6 351	90%
5	Transpordikulud	21 558	19 970	93%	19 139	17 403	91%	20 726	18 504	89%	21 168	18 967	90%
6	IT & sidekulud	5 826	5 397	93%	5 485	4 988	91%	4 437	3 961	89%	4 531	4 060	90%
7	Kindlustuskulud	2 897	2 683	93%	2 812	2 557	91%	2 368	2 114	89%	2 418	2 167	90%
8	Koolituskulud	1 104	1 023	93%	1 170	1 064	91%	1 843	1 646	89%	1 882	1 687	90%
9	Äri- ja konsultatsiooniteenused	11 814	10 944	93%	13 821	12 568	91%	20 626	18 415	89%	21 066	18 875	90%
10	Muud mitmesugused tegevuskulud	17 449	16 164	93%	16 649	15 139	91%	17 403	15 538	89%	8 449	7 571	90%
11	Mitmesugused tegevuskulud kokku	138 209	129 023	93%	137 844	126 762	92%	159 317	142 033	89%	159 780	142 658	89%
12	<i>mitmesuguste tegevuskulude muutus %</i>				-0,3	-1,8		15,6	12,0		0,3	0,4	
13	Tööjõukulud	88 422	81 911	93%	95 177	86 546	91%	86 114	76 883	89%	87 949	78 805	90%
14	<i>tööjõukulude muutus %</i>				7,6	5,7		-9,5	-11,2		2,1	2,5	
15	Kontrollitavad kulud kokku	226 632	210 934	93%	233 021	213 307	92%	245 446	218 928	89%	247 729	221 463	89%
16	Kontrollitavad kulud ilma kuludeta elektrienergiale	196 872	182 805	93%	199 598	182 029	91%	202 785	181 232	89%	198 641	178 112	90%
17	ASTV kontrollitavate kulude muutus (ilma elektrienergia) %				1,4%			1,7%			-2,2%		
18	Tallinna ja Saue kontrollitavate kulude muutus (ilma elektrienergia) %					-0,4%			-0,3%			-1,8%	

Tabelist (vt Tabel 8) selgub, et võrreldes 2008.a suurenes ASTV tegevuskulude maht 2009.a 2,8% (vt Tabel 8 rida 15: $14 893 / 14 484 \times 100 - 100 = 2,8$). Võrreldes 2009.a suurenes

2010.a tegevuskulude maht 5,4% (vt Tabel 8 rida 15: $15\,701 / 14\,893 \times 100 - 100 = 5,4$) ning 2011.a-ks prognoosib ASTV 0,8%-list tegevuskulude mahu tõusu võrreldes 2010.a-ga (vt Tabel 8

rida 15: $15\,833 / 15\,701 \times 100 - 100 = 0,8$). Selgub, et tegevuskulude üldine tõus Tallinna ja Saue linnale on olnud madalam kui ASTV tervikuna, langedes 2008.a 93%-lit 2010.a-ks 89%-le (vt Tabel 8 rida 15, veerg sh Tallinn ja Saue) ja säilitades prognoosi kohaselt sama osakaalu 2011.a. Seega, prognoosides Tallinna ja Saue linna veeteenuse osas tegevuskulude osakaalu langust ASTV kogu tegevuskulude tasemega võrreldes, eeldab ASTV Tallinna ja Saue linnas tegevuskulude efektiivsemat kasutamist võrreldes varasemate aastatega, mida KA hindab positiivseks.

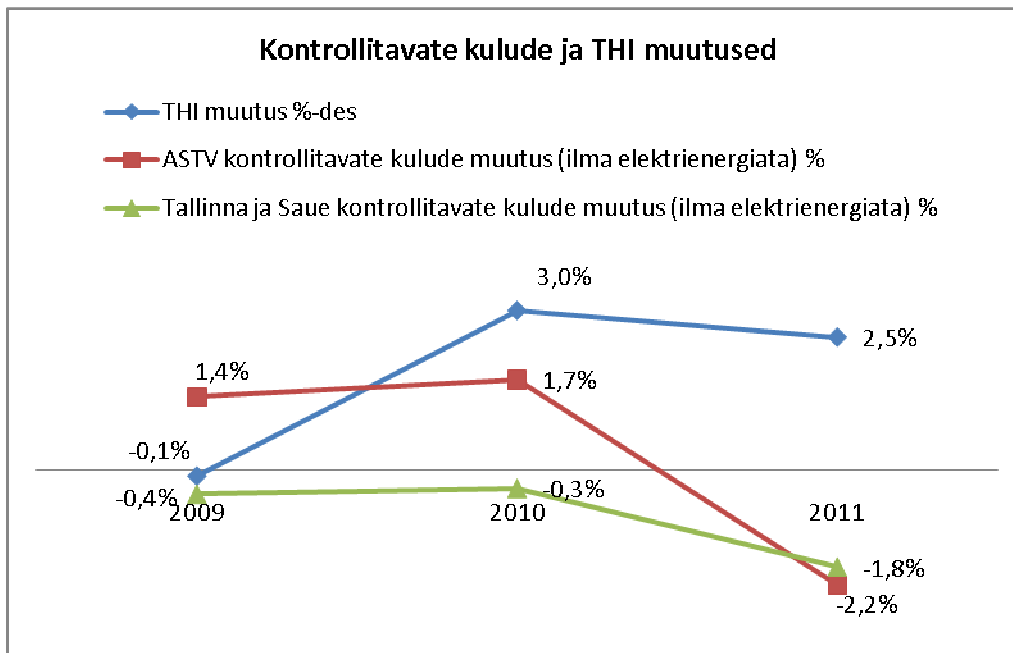
Tööjõukulu. Olulise 35%-lise osakaalu (vt Tabel 8 rida 13 jagatud rida 15: $5\,621 / 15\,833 \times 100 = 35\%$) 2011.a-l ASTV tegevuskuludest moodustavad tööjõukulud (vt Tabel 8 rida 13). Tööjõukulude osas on 2009.a toimunud tervelt 7,6% (vt Tabel 8 rida 14: $6\,083 / 5\,651 \times 100 - 100\% = 7,6\%$) kasv võrreldes 2008.a. Seega, vastupidiselt eeltoodud perioodil majanduses asetleidnud üleüldisele palgalanguse tendentsile on ASTV oma ettevõtte töötajate palkasid tõstnud. 2010.a on ASTV töötajate arv võrreldes varasema aastaga vähenenud 322-lt 307-le. Eeltoodust teeb KA järelduse, et on ASTV efektiivsust kasvatanud, korraldades oma töö ümber väiksema arvu töötajatega. Prognoositavad 2011.a tööjõukulud on planeeritud langema 2008.a tasemele (vt Tabel 8 rida 13), millest ASTV prognoosib 2011.a Tallinnas ja Saue linnas veeteenuste osutamiseks jaotatavate tööjõukulude osakaaluks 90% ehk 5 037 tuh € (78 805 tuh kr). **Kuna tööjõukulud on 2011.a prognoositud 2008.a tasemele hindab KA Tallinnas ja Saue linnas veehinda lülitatavaid tööjõukulusid 5 037 tuh € (78 805 tuh kr) põhjendatuks.**

Kulu elektrienergiale 2 771 tuh € (43 351 tuh kr). ASTV ostab tootmisprotsessides vajaliku elektrienergia vabaturul kujuneva hinnaga, mistõttu on mõistetav elektrienergia kulutuste järsk 28%-line tõus 2010.a võrreldes 2009.a (vt Tabel 8 rida 1: $2\,726 / 2\,136 \times 100 - 100 = 28\%$), kui toimus turu avanemine ja elektrienergia hinna tõus vabatarbijatele, kelleks on ka ASTV. Et ASTV alustas elektrienergia ostu börsilt alates 01.04.2010, ei avaldu elektrituru avanemisest tulenev kogu hinnatõusu mõju 2010.a vaid 2011.a. ASTV prognoosib elektrienergia kuludeks 2011.a 3 137 tuh € (49 088 tuh kr), mis viitab ettevõtte jaoks 47%-lisele elektrienergia hinnatõusu eeldusele ($3\,137 / 2\,136 \times 100 - 100 = 47\%$) tingituna elektrituru avanemisest. **KA peab ASTV poolt 2011.a-ks prognoositud elektrienergia kulude suurust Tallinna ja Saue linnale summas 2 771 tuh € (43 351 tuh kr) põhjendatuks:**

- kuna ASTV ostab 2011.a elektrienergiat parima pakkumise teinud elektrienergia müüjalt.
- elektrienergia müüja poolt pakutav elektrienergia hind ei erine olulisel määral vabaturul kujunevast keskmisest hinnast.

Alljärgneval joonisel (vt Joonis 1) on kajastatud ASTV ning Tallinna ja Saue linna veeteenustele jaotatavate kontrollitavate kulude (ilma kuludeta elektrienergiale) taseme muutused võrreldes THI muutusega.

Joonis 1

Jooniselt (vt Joonis 1) selgub, et ASTV kontrollitavate kulude üldine tõus ilma kuludeta elektrienergiata on aastal 2009 võrreldes THI muutusega olnud suurem, kuid 2010 ja 2011 prognoosib ASTV kontrollitavad kulud (ilma kuludeta elektrienergiata) madalamad võrreldes THI muutusega. Selgub, et ASTV poolt Tallinna ja Saue linna veeteenustele jaotatavad kulud (ilma kuludeta elektrienergiata) on aastatel 2009-2011 püsinud stabiilsel ja tunduvalt madalamal tasemel võrreldes THI muutusega. Eeltoodud võrdlused kinnitavad otseselt veeteenuste osutamisega seotud kontrollitava kulu komponendi sõltuvust siseturu muutustest ja ettevõtja enda võimekust vastavalt majandusolukorrale efektiivselt majandada.

KA on seisukohal, et ASTV on suutnud Tallinna ja Saue linna kontrollitavad kulud hoida kuluefektiivsel tasemel ning ettevõtja poolt 2011.a-ks prognoositud Tallinna ja Saue kontrollitavad kulud summas 14 154 tuh € (221 463 tuh kr) tagavad ettevõtte jätkusuutlikkuse ning veeteenuse osutamise nõutud kvaliteedis. Tulenevalt eeltoodust peab KA ASTV Hinnataotluses esitatud kontrollitavad kulud Tallinna ja Saue linnas summas 14 154 tuh € (221 463 tuh kr) põhjendatuks.

7.3 Ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu.

Juhendi punkt 4.6 kohaselt ei lülitata veeteenuse hinda ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu.

ASTV poolt esitatud Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinda arvestatav ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu summas 312 tuh.€ (4 887 tuh.kr).

Esitatud Hinnataotlusest tulenevalt prognoosib ASTV majandusaastaks 2011 ebatõenäoliselt laekuvate arvete kulu summas 348,6 tuh.€ (5 454 tuh kr), sh Tallinna ja Saue linnas 312 tuh.€ (4 887 tuh kr) ehk 89,6% kogu kuluartikli osakaalust.

KA seisukoht ebatõenäoliselt laekuvate nõuete osas.

KA ei aktsepteeri ebatõenäoliselt laekuvate nõuete lülitamist veeteenuse hinda, sest ükski korrektselt arveid tasuv tarbija ei ole nõus veeteenuse hinna kaudu kinni maksuma veetelevõtja võlgnike poolt tasumata arveid. Kui aktsepteerida ebatõenäoliselt laekuvate arvete kulude lülitamine veeteenuse hinda, võtaks see ettevõtjalt motivatsiooni tegeleda võlgnikega ning senini korrektsetelt arveid tasuvad tarbijad kaotavad omakorda motivatsiooni edaspidi arveid maksta. KA arvamusel tuleb ebatõenäoliselt laekuvad arved sisse nõuda kohtu kaudu.

Tulenevalt eeltoodud KA põhjendustest ning Juhendi punktist 4.6, mille kohaselt ei lülitata veeteenuse hinda ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu, ei aktsepteeri KA ASTV Hinnataotluses esitatud Tallinna ja Saue linna ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu summas 312 tuh.€ (4 887 tuh kr) lülitamist veeteenuse hinda.

Tulenevalt HMS § 40 lg 1 annab KA ASTV-le võimaluse kirjalikult esitada KA seisukohtade suhtes, ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu lülitamise osas veeteenuse hinda, oma arvamus ja vastuväited.

Investeeringud. Reguleeritavate varade, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse arvestus

Investeeringud.

ASTV taotleb investeeringute lülitamist Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinda summas **10 338 tuh € (161 755 tuh kr).**

ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 tulenevalt peab veeteenuse hind katma investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks. Seega on oluline hinnata investeeringute põhjendatust veeteenuse hinnas. Selleks on ÜVVKS § 14² lg 10 sätestatud KA-le kohustus küsida valla- või linnavalitsuselt arvamust Hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale. Valla- või linnavalitsuse ülesanne on läbi ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava tagada ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni süsteemide jätkusuutlikkus.

24.01.2010 saatis KA Tallinna ja Saue Linnavalitsustele järelepärimise, milles küsis reguleeritavas varas kajastatavate investeeringute vastavust ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale.

10.02.2011 Saue Linnavalitsuselt ning 16.02.2011 Tallinna Linnavalitsuselt saadud vastuste kohaselt on Hinnataotluses kajastatud investeeringud vastavuses ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kavale. Eeltoodust lähtuvalt, kui kohalik omavalitsus on täitnud oma seadusest tulenevad kohustused, on põhjendatud investeeringute lülitamisega veeteenuse hinda tagatud ka ÜVVKS § 14 lg 2 p 2 täitmine.

Seega KA aktsepteerib Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinnas investeeringuid summas 10 338 tuh € (161 755 tuh kr), kuna Tallinna ja Saue Linnavalitsused on

Hinnataotluses kajastatud investeeringud hinnatud vastavuses olevaks ühisveevärgi ja – kanalisatsiooni arendamise kavale

Reguleeritava vara arvutamise põhimõtted.

Juhendi punktist 2.14 tulenevalt on reguleeritav vara reguleeritavas tegevuses kasutatav põhivara ja käibekapital.

Juhendi punkti 5.4 kohaselt on reguleeritava vara määramine vajalik kapitalikulu (põhivara kulumi) ja põhjendatud tulukuse arvutamiseks.

Juhendi punktist 5.6 tulenevalt ei arvestata reguleeritava vara hulka :

- 1) põhivara, mida põhitegevuses ei kasutata;
- 2) pikaajalisi finantsinvesteeringuid;
- 3) immateriaalset põhivara (välja arvatud arvutitarkvara ja programmide litsentsid ning teistele vee-ettevõtjatele tasutud liitumistasud);
- 4) tagastamatu abi raames (sh sihtfinantseerimise teel) soetatud põhivara;
- 5) tarbijate poolt makstud liitumistasudest soetatud põhivara;
- 6) mittepõhjendatud investeeringuid.

Juhendi punkti 5.7 järgi kasutatakse reguleeritava vara väärtuse leidmisel bilansilist jääkmaksumust regulatsiooniperioodi (Juhendi p 2.12 kohaselt on regulatsiooniperiood 12 – kuuline periood, mille kulud ja põhjendatud tulukus on aluseks hindade arvutamisel) lõpus.

ASTV poolt esitatud andmetest tulenevalt on reguleeritava vara väärtus 353 milj € (5 523 milj kr)

ASTV käsitleb reguleeritava varana väärtust, mille ettevõtte on leidnud alljärgnevalt:

- 1) 2001.a-l tasuti ASTV erastamisel 84,887 tuh € (1 328,2 tuh kr) 50,4%-lise osaluse eest ettevõttes.
- 2) 50,4%-lise osaluse eest makstud summa alusel on arvatud ettevõtte omakapitali väärtus ehk ettevõtte (100%-line) maksumus 168,427 tuh € ($84,877 \times 100\% / 50,4\% = 168,427$ tuh € ehk 2 635,317 kr) .
- 3) ASTV 2001.a saadud arvutuslikule väärtusele 168,427 tuh € on lisatud võlakohustused summas 40,675 tuh € (636,430 tuh kr) ning leitud reguleeritava kapitali algväärtus aastal 2001, milleks on 209,103 tuh € (3 271,747 tuh kr).
- 4) Järgnevalt on ära toodud ASTV poolt koostatud tabel (vt Tabel 9), mille alusel on ASTV jõudnud **reguleeritava vara väärtuseni 353 milj € (5 523 milj kr).**

Tabel 8

milj €	2 001	2 002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Algjäak	209	225	235	241	250	264	279	302	335	336	346
Investeeringud	5	3	5	4	6	5	4	2	2	4	8
Indekseerimine*	12	8	3	7	10	12	19	32	0	9	9
Kulum	-4	-4	-4	-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5	-5
Infrastruktuuri uuendustasu**	3	3	2	2	3	3	5	4	4	3	3
Lõppjäak	225	235	241	250	264	279	302	335	336	346	360
Keskmine reguleeritava vara väärtus	217	230	238	245	257	272	291	319	335	341	353

milj.kr	2 001	2 002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Algjäak	3 272	3 516	3 680	3 766	3 904	4 132	4 369	4 725	5 242	5 253	5 412
Investeeringud	73	50	80	64	92	74	62	37	37	55	119
Indekseerimine*	192	127	48	114	162	183	290	493	-5	137	137
Kulum	-62	-66	-70	-73	-74	-74	-72	-80	-78	-77	-79
Infrastruktuuri uuendustasu**	42	53	27	35	47	55	76	68	57	43	45
Lõppjäak	3 516	3 680	3 766	3 904	4 132	4 369	4 725	5 242	5 253	5 412	5 634
Keskmine reguleeritava vara väärtus	3 394	3 598	3 723	3 835	4 018	4 251	4 547	4 984	5 248	5 332	5 523

* Indekseerimine on iga aastane vara väärtuse korrigeerimine tarbijahinnaindeksiga.

**Infrastruktuuri uuendustasu – võrkude rekonstruktsioon (sisuliselt investeering).

KA seisukoht reguleeritava vara väärtusele Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinnas.

Monopoolsete ettevõtete tulunorm peab olema piiratud, mida sätestab ka ÜVVKS § 14 lg 2 p 5, mis sätestab, et veeteenuse hind kujundatakse selliselt, et oleks tagatud põhjendatud tulukuse vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt. ASTV on monopoolne ettevõtte, mistõttu tarbijatel puudub võimalus osta ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenust konkureerivatelt ettevõtjatelt. Tulenevalt sellest on nii Euroopas kui ka mujal maailmas kujundatud üldtunnustatud hinnaregulatsiooni printsiibid, mille üheks eesmärgiks on tulukuse piiramine. Ilma tulukuse piiramiseta tekiks turgu valitseval ettevõttel võimalus teenida tarbija arvelt ülikasumit ning tarbija peaks ilma regulaatori (antud juhul KA) sekkumiseta maksma kinni turgu valitseva ettevõtte võimaliku ülikasumi, sest tarbijal puudub alternatiivne valik .

ASTV lähenemine, kus reguleeritava vara väärtus on tuletatud kahe osapoole vahel kokkulepitud ettevõtte väärtusest, ei saa pidada põhjendatuks. Juhul kui järgida ASTV põhimõtet, peaks nimetatud tehingust tingituna tõusma veeteenuse hind tarbijatele, kuna suureneb reguleeritava vara väärtus. Samal ajal ei toimunud ASTV ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemis parendavaid muutusi (ei ole teostatud uusi investeeringuid), aset leidis üksnes omanikuvahetus. ÜVVKS § 14 lg 2 tulenevalt saab veeteenuse hinna muutumise aluseks olla vaid ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemi tarbeks tehtud kulutused. Seega ei

ole alust ka veeteenuse hinna muutumiseks vaid põhjusel, et muutub omanik ehk seadusega ei ole kooskõlas võtta veeteenuse hinna arvutamisel aluseks ASTV erastamisel tasutud summa.

Juhendi punktis 5.7 kajastatust tulenevalt muutub veeteenuse hind alles siis, kui omanik on teostanud ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemi arendamiseks reaalsed investeeringud. Tulenevalt Juhendi punktist 5.7 võtab KA veeteenuse hinna arvutamisel reguleeritava vara väärtusena aluseks põhivara bilansilise jääkmaksumuse regulatsiooniperioodi (Juhendi p 2.12 kohaselt on regulatsiooniperiood 12 – kuuline periood, mille kulud ja põhjendatud tulukus on aluseks hindade arvutamisel) lõpus, kuna üksnes ettevõtte raamatupidamises kajastatud andmed näitavad ettevõtja reaalseid investeeringuid ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemi.

KA ei pea põhjendatuks ASTV poolt kasutatavat reguleeritava vara väärtuse iga aastast korrigeerimist tarbijahinnaindeksiga (edaspidi THI), sest selle tulemusena suureneks tarbijatele igal aastal veeteenuse hind olukorras, kus vee-ettevõtja ei ole reaalselt teostanud mingeid investeeringuid ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemi arendamiseks. ÜVVKS § 14 lg 2 kajastatud kulupõhisuse printsiibist tulenevalt saab veeteenuse hinnas kajastuda vaid ettevõtja poolt reaalselt teostatud kulud. THI muutust ei saa aga käsitleda ettevõtja poolse kuluna. KA peab THI võrra iga aastast varade väärtuse suurendamist vastuolus olevaks ÜVVKS § 14 lg 2 toodud põhimõtetega ja hindab seda ebaõiglaseks tarbijate suhtes. KA jääb kindlaks Juhendis kajastatud reguleeritava vara arvestamise põhimõtetele, kus veeteenuse hinnas kajastuvad vaid ettevõtja poolt reaalselt teostatud ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemi investeeringud.

Järgnevalt on KA reguleeritava vara väärtuse leidmiseks regulatsiooniperioodi lõpus koostanud tabeli (vt Tabel 9) ASTV poolt esitatud (14.01.2010 filega „2011-01-14 vastus Konkurentsiametile Lisad.xlsx“ lehekülg „LISA 4 Põhivara“) raamatupidamises kajastatud põhivarade andmete alusel Tallinna ja Saue linnas, millest on maha arvatud Juhendi punktis 5.6 osundatud varad:

Tabel 9

		2008	2009	2010	Regulatsiooni- periood
Põhivara soetusmaksumus aasta alguses	tuh €	190 792	196 172	201 568	207 486
Põhivara jääkmaksumus aasta alguses	tuh €	124 068	125 497	126 498	127 525
Investeeritud põhivara soetamisse	tuh €	6 904	6 218	5 917	10 338
Arvestatud põhivara kulum	tuh €	5 309	5 181	4 890	5 044
Müüdnud põhivara soetusmaksumuses	tuh €	1 341	792		
Müüdnud põhivara jääkmaksumuses	tuh €	16	6		
Ümber klassifitseeritud põhivara soetusmaksumuses	tuh €	182	30		
Ümber klassifitseeritud põhivara jääkmaksumuses	tuh €	150	30		
Põhivara soetusmaksumus aasta lõpus	tuh €	196 172	201 568	207 486	217 823
Põhivara jääkmaksumus aasta lõpus	tuh €	125 497	126 498	127 525	132 819

Lähtuvalt juhendi punktist 5.7 on KA leidnud reguleeritava põhivara jääkmaksumuse regulatsiooniperioodi lõpus (RV_r) 132, 819 milj € (2 078 159 tuh kr).

Juhendi punktist 5.8 tulenevalt arvutatakse reguleeritav vara regulatsiooniperioodil alljärgnevalt:

$$RV = RV_r + KK,$$

kus:

RV - reguleeritav vara;

RV_r - reguleeritava põhivara jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus;

KK - käibekapital (Juhendi punkti 5.9 kohaselt võetakse käibekapitali arvestuse aluseks 5% regulatsiooniperioodi lubatud müügitulust).

KA võtab käibekapitali arvutamise aluseks ASTV poolt prognoositava müügitulu ÜVVKS § 14 lg 1 osundatud veeteenuse müügist Tallinnas ja Saue linnas, milleks on tasu võetud vee eest 23 650, 76 tuh € + tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest 18 817,31 tuh € + tasu sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest 3 481,01 tuh €, kokku 45 949,08 tuh €

Juhendi punktist 5.9 tulenevalt on käibekapitali suuruseks 2 297,45 tuh € (45 949,08 ASTV poolt prognoositud müügitulu x 5% /100% = 2 297,45 tuh €)

Seega lähtuvalt Juhendi punktist 5.8 peab KA põhjendatud **reguleeritava vara väärtuseks regulatsiooniperioodil 135,116 milj €** (132 819 tuh € + 2 297 tuh € = 135 116 tuh €), **mitte ASTV poolt taotletavat 353 milj € (5 523 milj kr).**

Tulenevalt HMS § 40 lg 1 annab KA ASTV-le võimaluse kirjalikult esitada KA seisukohtade suhtes, reguleeritava vara väärtuse kujunemise osas, oma arvamus ja vastuväited.

Kapitalikulu arvutamise põhimõtted

ASTV poolt taotletav kapitalikulu Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinnas 5 044 tuh € (78 921 tuh kr).

ASTV on veeteenuse hinnas taotlenud kapitalikulu **5 044 tuh € (78 921 tuh kr).**

KA seisukoht Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinda lülitatava kapitalikulu osas.

Juhendi punkti 5.1 kohaselt on kapitalikulu veeteenuse hinda lülitatav kulu, mis on seotud põhivara soetamisega. Juhendi punkti 5.2 kohaselt on kapitalikulu eesmärk põhivara soetamiseks tehtud kulutuste tagasiteenimine veeteenuse hinna kaudu põhivara kasuliku eluea vältel. Juhendi punkti 5.3 järgi arvestatakse kapitalikulu amortiseeruvalt reguleeritavalt varalt. Juhendi punktist 5.7 lähtuvalt kasutatakse kapitalikulu leidmisel raamatupidamises kajastuvat kulumit reguleeritavale varale.

KA poolt, ASTV esitatud raamatupidamises kajastatud andmete alusel, koostatud tabelist (vt Tabel 9) tulenevalt on raamatupidamises kajastatud kulum reguleeritavale varale 5 044 tuh €.

Järgnevalt on KA koostanud tabeli (vt Tabel 10) ASTV poolt raamatupidamises kajastatud varade eluigadest:

Tabel 10

	ASTV andmed	KIK soovitus*
Võrgustikud torustikud	54 aastat	40 aastat
Tootmishooned	80 aastat	40 aastat
Reservuaarid ja mahutid	60 aastat	40 aastat
Masinad ja seadmed	10,6 aastat	15 aastat
Kaalutud keskmine varade eluiga regulatsiooniperioodil	41 aastat	

* keskkonnaministri 01.07.2009.a määruse nr 34 lisa 2 "Juhendmaterjal projekti teostatavusuuringu, finants- ja majandusanalüüsi ning keskkonnamõtjude eelhindangu koostamiseks, kui projekti kaasrahastamise taotlus esitatakse Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondile" p 10 kajastatud varade kasulikud eluead.

Tabelis (vt Tabel 10) kajastatud andmetest võib järeldada, et ASTV kasutab raamatupidamises reeglina pikemat varade eluiga, kui keskkonnaministri määrmises soovitatud (majanduslikult kasulik eluiga). Mida pikemad on ühisveevärgi ja kanalisatsiooniteenuse osutamisel kasutatavate varade eluead, seda väiksemaks kujuneb veeteenuse hind. Samas aga osutub kõrgemaks reguleeritava vara väärtus, kuna varade väärtus kahaneb aeglasemas tempos (reguleeritavate varade väärtusest aasta alguses kulumit lahutades kujuneb reguleeritavate varade väärtus aasta lõpus, mis Juhendi p. 5.7 tulenevalt on aluseks põhjendatud tulukuse arvutamisele) ning see omakorda tõstab veeteenuse hinda.

Kuna ASTV on oma raamatupidamises lähtunud varade eluea määramisel nende tegelikust tehnilisest kasutuseast (mis on pikem kui majanduslikult kasulik eluiga), millest tulenevalt varadele pikema eluea rakendamine vähendab kulumi summat veeteenuse hinnas, ning võimaldab tarbijatele ettevõtte poolsete uute investeeringute teostamise korral sujuvamat veeteenuse hinna tõusu, siis hindab KA Juhendi punktist 5.7 lähtuvalt raamatupidamises kajastatud **kulumit põhjendatuks lülitada veeteenuse hinda summas 5 044 tuh € ehk ASTV poolt Hinnataotluses soovitud tasemel.**

Põhjendatud tulukuse arvutuse põhimõtted

ASTV poolt taotletav põhjendatud tulukus 25 957 tuh €, sh Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinnas 23 510 tuh €, (367 856 tuh kr)

ASTV taotleb põhjendatud tulukust Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinnas **23 510 tuh €, (367 856 tuh kr)**. Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinnas kajastuva põhjendatud tulukuse summa aluseks on, vastavalt ettevõtte selgitustele, Tallinna linna ja ASTV vahel 12.01.2001.a sõlmitud teenusleping. ASTV taotleb teenuslepingus kajastatud põhjendatud tulukust rakendades käesoleva kirja punktis 0 osundatud reguleeritud varadele summas 353 tuh € (5 522,914 tuh kr) **maksujärgset** tulunormi (ehk WACC-i) 6,46%, mis on kalkuleeritud järgnevalt (ASTV poolt esitatud tabel LISA 1 FINANTSTABELID – Tabel 7 – Prognoositav kapitalikulu (WACC)):

Tabel 11

WACC arvestus (%-des)	ASTV
1. Riskivaba määr (reaalne)	2,0
2. Kapitalistruktuur	50
3. Riigiriski preemia	1,5
4. Beetakordaja	0,8
5. Võlakulu (maksueelne)	5,1
6. Omakapitali hind (maksujärgne)	7,82
7. Harilik (WACC)	6,46

ASTV on teostanud järgneva kalkulatsiooni näitamaks, et tema poolt soovitud tulukus on põhjendatud:

- ASTV rakendab tulunormi 6,46% enda poolt esitatud reguleeritud varade väärtusele 353 milj € leides nii maksujärgse kasumi 22 803 tuh € ehk 356 780 tuh kr (353 milj € x 6,46%/100% x 1000 ühikute teisendamiseks = 22 803 tuh €).
- Seejärel liidab ASTV maksujärgsele kasumile 22 803 tuh € (356 789 tuh kr) dividendide tulumaksu summa 1 746 tuh € (27 324 tuh kr). Liitmistehte tulemusena jõuab ASTV tulukuseni 24 549 tuh € (384 104 tuh kr).
- Kuna Tallinna linna ja ASTV vahel 12.01.2001 sõlmitud teenuslepingu lisast tulenevalt soovib ASTV põhjendatud tulukust Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinnas 23 510 tuh €, (367 856 tuh kr), mis on väiksem ASTV poolt kalkuleeritud tulukusest 24 549 tuh € (384 104 tuh kr), siis ASTV arvamusest tulenevalt on igati põhjendatud lülitada Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinda tulukus summas 23 510 tuh € (367 856 tuh kr).

KA seisukoht põhjendatud tulukusele.

ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 tulenevalt peab veeteenuse hind tagama põhjendatud tulukuse vee-ettevõtja poolt **investeeritud kapitalilt**. Investeeritud kapital on Juhendi punktist 5.7 tulenevalt ettevõtja raamatupidamises kajastatud reguleeritavas tegevuses kasutatava põhivara väärtus regulatsiooniperioodi lõpus ehk reguleeritava vara väärtus, mis leidis detailsemalt kajastamist käesoleva kirja punktis 0.

Juhendi punkti 6.1 ja 6.2 kohaselt toimub põhjendatud tulukuse arvutamine reguleeritava vara väärtuse korrutamisel põhjendatud tulunormiga:

$$PT = r_p \times RV;$$

kus:

- PT - põhjendatud tulukus;
 r_p - põhjendatud tulunorm (WACC);
 RV - reguleeritav vara.

Juhendi punktist 6.3 lähtuvalt võrdub põhjendatud tulunorm kaalutud keskmise kapitali hinnaga (WACC) ehk:

$$r_p = WACC.$$

Juhendi punkti 6.5 kohaselt kasutab KA WACC-i arvutamisel kapitali struktuuri, millest 50% on võlakapital ja 50% omakapital. KA ei kasuta WACC-i kapitali struktuuri arvutamisel ettevõtte bilansilisi andmeid. Samas vastab ASTV poolt tabelis 12 toodud kapitali struktuur KA poolt nimetatud kapitali struktuurile (vt Tabel 11 rida 2 ja Tabel 12 rida 10).

Juhendi punktides 6.4 kuni 6.10 kajastatud põhimõtete üksikasjalikuks selgitamiseks on KA välja töötanud juhendmaterjali kaalutud keskmise kapitali hinna (WACC) leidmiseks kaugkütte-, elektri- gaasi- ning vee-ettevõtjatele nimetusega „Juhend kaalutud keskmise kapitali hinna (WACC) leidmiseks (2011)“, mis on avalikustatud KA kodulehel <http://www.konkurentsiamet.ee/?id=10947>. Nimetatud juhendi punktis 3 tabelis 5 on kajastatud **kaalutud keskmise kapitali hind (WACC) vee-ettevõtjatele 8,18%**, mille kujunemise aluseid kajastab alljärgnev tabel (vt Tabel 12)

Tabel 12

WACC arvestus (%-des)	Vee-ettevõtjad
1. Riskivaba 10-a Saksamaa võlakirja tulusus	3,58
2. Eesti riigiriski preemia	1,9
3. Ettevõtja võlakapitali riskipreemia	1
4. Võlakapitali hind	6,48
5. Riskivaba 10-a Saksamaa võlakirja tulusus	3,58
6. Eesti riigiriski preemia	1,9
7. Tururiski preemia (McKinsey)	5
8. Beeta (võimendusega 50%:50%)	0,88
9. Omakapitali hind	9,88
10. Võla- ja omakapitali osakaal (50%:50%)	0,5
11. WACC	8,18

„Juhend kaalutud keskmise kapitali hinna (WACC) leidmiseks (2011) sisaldab iga WACC arvutuses kasutatava komponendi (riskivaba 10-a Saksamaa võlakirja tulusus, eesti riigiriski preemia jne) leidmise ja kasutamise üksikasjalikke selgitusi ja põhjendusi.

ASTV poolt kasutatud WACC, ei ühti KA poolt kasutatava WACC-ga ja Juhendi põhimõtetega. Kui kasutada reguleeritava vara väärtusena Juhendi punktis 5.7 osundatud ettevõtja raamatupidamises kajastatud põhivarade bilansilist jääkmaksumust, nii nagu on seda teinud KA käesoleva kirja punktis 8.2, siis peab WACC olema nominaalne. ASTV kasutab aga nn. „harilikku“ WACC-i, mille kasutamist KA õigeks ei pea. KA peab õigeks kasutada põhjendatud tulukuse arvutamisel nominaalset WACC-i ⁸, sest selles on arvesse võetud investeeringute riskiastet, majandustsükli faase, rahapakkumist, inflatsiooni jms.

⁸ millist WACC-i KA kasutab on selgitatud KA veebileheküljel avaldatud dokumendis „Konkurentsiameti selgitused vee-ettevõtjatele Juhendi „Veeteenuse hinna arvutamise soovituslikud põhimõtted“ kohta“ punktides 169, 172, 173

Kuna ASTV poolt tabelis (vt Tabel 12) kasutatud WACC-i aluseks olevate komponentide väärtused (v.a kapitali struktuur) ei vasta tabelis (vt Tabel 12) toodud väärtustele, siis ei saa KA neid lugeda põhjendatuks. KA lähtub põhjendatud tulukuse arvutamisel tabelis (vt Tabel 12) kajastatud WACC-i komponentide väärtustest, mille alusel kujuneb WACC-i põhjendatud väärtuseks 8,18%.

Seega ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 ja Juhendi punktist 6 tulenevalt kujuneb põhjendatud tulukuseks **11 052,5 tuh €** e 172 934 tuh kr (reguleeritav vara 135 116 tuh.€ x 8,18% (WACC)/100% = 11 052,5 tuh €).

ASTV on põhjendatud tulukuseks taotlenud aga 23 510 tuh € (367 856 tuh kr), mis ületab ligi 2 korda ($23\,510/11\,052,5 = 2,1$) põhjendatud tulukuse väärtust, mis on arvutatud tulenevalt ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 ja Juhendi punktist 6.

Tulenevalt eeltoodust ei saa KA pidada põhjendatuks ASTV poolt Hinnataotluses soovitud põhjendatud tulukust Tallinna ja Saue linna veeteenuse hinnas summas 23 510 tuh € ning seeläbi ka kogu Hinnataotlust, sest veeteenuse hind kujuneb põhjendatud kulude, kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse jagamisel veeteenuse müügi mahuga. Kui ei ole põhjendatud üks hinna arvutamise aluseks olevatest komponentidest ei ole õige ka taotletav veeteenuse hind.

Tulenevalt HMS § 40 lg 1 annab KA ASTV-le võimaluse kirjalikult esitada KA seisukohtade suhtes, reguleeritava vara väärtuse kujunemise osas, oma arvamus ja vastuväited.

Kokkuvõte

Kokkuvõttes on KA seisukohal, et ÜVVKS § 14 ning Juhendist tulenevalt peab veeteenuse hind olema kulupõhine ja sisaldama põhjendatud tulukust. Võttes aluseks käesolevas kirjas väljendatud seisukohti, mis tuginevad ÜVVKS § 14, ÜVVKS § 16 lg 11 ja Juhendile ei saa KA pidada põhjendatuks ASTV poolt taotletavat Tallinna ja Saue veeteenuse hinda alljärgnevatel põhjustel:

- 1) veesaaste eest tasutud keskkonnatasu veeteenuse hinnas summas 2 307 tuh € (36 093 tuh kr) ei ole põhjendatud;**
- 2) veeteenuse hinnas on kajastatud ebatõenäoliselt laekuvate arvete kulu summas 312 tuh € (4 887 tuh kr), mida tulenevalt Juhendist ei ole lubatud lülitada tariifi;**
- 3) taotletav tulukus 23 510 tuh €, (367 856 tuh kr) ei vasta Juhendi põhjal arvutatud põhjendatud tulukusele 11 052,5 tuh € (172 934 tuh kr) ja ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 nimetatud põhjendatud tulukusele vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt;**
- 4) Veeteenuse hind ei ole kujundatud vastavuses ÜVVKS § 14 lg 4 ning ASTV ei ole viinud rakendatavat hinda kooskõlla võrdse kohtlemise nõuetega tulenevalt ÜVVKS § 16 lg 11 ehk ei ole kahandatud 31.10.2010 kehtinud hinnavahet füüsiliste ja juriidiliste isikute vahel;**
- 5) Taotletud on veeteenuse hindade kooskõlastamist ka aastateks 2012 kuni 2015 igaaastase ettemääratud hinnatõusuga, mis ei ole vastavuses ÜVVKS-ga.**

Haldusmenetluse seaduse § 40 lõike 1 kohaselt peab haldusorgan enne haldusakti andmist andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamuse ja vastuväited.

Juhindudes haldusmenetluse seaduse § 40 lg 1, annab KA käesolevaga ASTV-le võimaluse esitada **hiljemalt 15. märtsiks 2011** oma seisukohad veeteenuse hinda arvestavate hinnakomponentide osas, võttes arvesse käesolevas kirjas KA poolt esitatud seisukohti. Pärast ASTV-lt saadud põhjenduste ja selgituste saamist käesolevas kirjas toodud seisukohtade kohta võtab KA vastu lõpliku otsuse veeteenuse hinna kooskõlastamise või kooskõlastamata jätmise kohta.

Juhul, kui ASTV ei esita hiljemalt 15. märtsiks 2011 omapoolseid täiendavaid selgitusi käesolevas kirjas väljatoodud asjaolude kohta, teeb KA otsuse olemasolevate andmete põhjal.

Lugupidamisega,
(allkirjastatud digitaalselt)

Märt Ots
Peadirektor